

Ansökningar om medel ur folkhälsoanslaget 2010

1. Förslag till bifall pågående projekt

- 1.1**
99 tkr HSN 0509-1485
NYork - Terapikolonier för överviktiga barn
(flerårsprojekt 2006 – 2009, begär förlängning t.o.m. 2011)
Sökande: Barnmedicinska enheten Södertälje sjukhus
Sökta medel: 622 000 kronor för 2010; 623 000 kronor för återstående år; tidigare beviljat 1 846 000 kronor
Förslag att: **Bevilja 99 000 kronor för 2010 som ett slutbidrag**

Projektbeskrivning

Projektet avser lägerverksamhet i samarbete med Terapikolonier AB för barn/ungdomar med fetma i åldrarna 13-17 år. Syftet med lägerverksamhet är att stödja barnen till livsstilsförändringar kring kost och motion och stötta dem i deras självutveckling. Målgruppen är barn som i sin behandling på kliniken inte uppnått uppsatta mål och där en mer terapeutisk hållning skulle kunna vara en möjlighet. Lägervistelsen är cirka två veckor, därutöver planering, utvärdering och två uppföljningshelger. Vid positivt utfall föreslås lägerverksamheten bli en del av klinikens strukturerade arbete.

Halvårsrapport 2009

Under de tre första åren har det kommit in sammanlagt 50 ansökningar till de 35 platserna. Av 35 uttagna ungdomar, 19 flickor och 16 pojkar, har 33 fullföljt behandlingen. Varje grupp har genomfört ett sommarläger (13 dagar) och två helgläger. Därutöver har det hållits fyra efterträffar i respektive grupp och med deltagande av föräldrar samt planerings- och uppföljningsmöten kring varje enskild ungdom. Genomförandet har gått planenligt. NYork 4 (år 2009) består av tolv ungdomar och har genomfört sommarlägret och fortsättning följer nu enligt ovan.

Resultaten från de tre första grupperna har varit mycket positiva. Sökande önskar förlänga projektet med i första hand 2 år för att ytterligare befästa resultaten inte minst med nya inslaget föräldrautbildning (se nedan avsnitt 3, HSN 0811-1285). Ansökan innefattar även särskild begäran om ettårigt stöd för att avsluta NYork 4.

Förvaltningens synpunkter

Projektet har fortlöpt med goda resultat. Förvaltningen ser goda förhoppningar att resultaten från projektet kan vara ett led i utvecklingen av evidensbaserade metoder för att behandla övervikt och fetma hos unga. Vi är nöjda med de resultat som hittills presenterats och anser att förlängning

av projektet närmar sig reguljär verksamhet. Projektet handlar om behandling, som inte omfattas av folkhälsoanslaget. Inför 2009 avslogs begäran om förlängning av projektet och ett slutbidrag beviljades. Förvaltningen föreslår dock att NYork 4 beviljas 99 000 kr år 2010 så att den fjärde gruppen kan fullföljas. Detta är att betrakta som ett slutbidrag för hela NYork- Terapikolonier för överviktiga barn. Begäran om tvårig fortsättning, 2010 och 2011 föreslås avslag.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn och unga.

1.2
300 tkr **HSN 0802-0332**
Sprida kunskap och metoder om möjligheter till att främja äldres hälsa
(flerårsprojekt 2008 – 2010)

Sökande: Karolinska Folkhälsoakademien
Sökta medel: 300 000 kronor för 2010; tidigare beviljat 420 000 kronor
Förslag att: **bevilja 300 000 kronor som ett slutbidrag**

Projektbeskrivning

SLL har under flera år medverkat i WHO:s nätverk för Healthy Cities. Projektet ska sprida de metoder och kunskap som utvecklats inom Healthy Cities när det gäller hälsosamt åldrande. Det bedrivs i samarbete med Stiftelsen Äldrecentrum. För 2010 planeras fortsatta spridningsmöten, bl.a. kring fysisk aktivitet och information till anhängvårdare och deras stödkonsulenter i kommunerna. Modeller för hälsoinformation till invandrargrupper ska utvecklas. Metod för att sprida information från hälsosamtal/förebyggande hembesök ska utvecklas i samarbete med landsting och kommuner.

Halvårsrapport 2009

Verksamhetsövergång till KI tog mycket tid vilket gjorde att många planerade insatser har skjutits fram. Spridningsträffar som ska hållas under hösten har planerats. Samarbete och metodutveckling kring insamling och spridning av information från hälsosamtal med äldre har förberetts. Projektet har inlett diskussion med en arabiskspråkig invandrarorganisation för att utveckla kunskap om hur hälsoinformation kan spridas till andra föreningar för personer med utländsk bakgrund. En WHO-guide om hur man kan göra kommunala hälsoprofiler har översatts och man väntar på WHO:s godkännande för att kunna gå ut med information kring den.

WHO-projektet Age-friendly cities presenterade 2007 en Global Age-friendly Cities Guide. Syftet är att identifiera och beskriva fördelar och begränsningar i miljön i den stad där man lever och verkar. Bedömningen görs inom åtta områden: 1. utomhusmiljö och bebyggelse, 2. transporter, 3. bostäder, 4. sociala aktiviteter, 5. socialt deltagande, 6. arbete och

frivilligverksamhet, 7. information och media samt 8. social service och hälsovård. Med stöd av bl.a. EU-parlamentet inleddes 2009 ett projekt vid Bryssels universitet där EU:s huvudstäder kan bidra med information med hjälp av guiden. Projektet har etablerat kontakt med Bryssel och med Stockholmsavdelningen av en pensionärsorganisation för att samla in uppgifter om hur de äldre uppfattar Stockholm.

Förvaltningens synpunkter

Projektet genomförs i huvudsak enligt plan och är angeläget. Förvaltningen vill särskilt uppmuntra den del som handlar om att ta till vara och sprida kunskap från hälsosamtal med 75-åringar och föreslår bifall till ansökan.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för äldre och multisjuka.

1.3

920 tkr HSN 0802-0339

Hälsa för alla - bra mat- och rörelsevanor i gruppboenden
(flerårsprojekt 2008 – 2011; söker förlängning t.o.m. 2012)

Sökande: Karolinska Institutet, institutionen för folkhälsovetenskap

Sökta medel: 991 000 kronor för 2010; 1 051 550 kronor för 2011-2012;
tidigare beviljat 1 120 000 kronor

Förslag att: **bevilja 920 000 kronor för 2010 och bifalla
förlängning t.o.m. 2012**

Projektbeskrivning

Projektets syfte är att undersöka om man genom en utbildningssatsning i gruppboenden kan förbättra mat- och rörelsevanor samt därigenom minska över- och undervikt och förbättra hälsan bland vuxna personer med lindrig eller måttlig utvecklingsstörning som bor i gruppboende. Målgrupp för projektet är vuxna personer med lindrig eller måttlig utvecklingsstörning, som bor i gruppboenden, samt personal som arbetar i dessa.

Halvårsrapport 2009

Projektet löper enligt plan. Samarbete har etablerats med projektet CARPE – ett samverkansprojekt med kommuner i Stockholms län kring kompetensutveckling för personal inom området funktionsnedsättning. Diskussionsunderlaget "Fokus hälsa" har testats i tre gruppboenden. Materialet revideras nu utifrån synpunkter från deltagarna. Samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan har upprättats för den del av satsningen som riktas mot de boende.

I samband med övergång till Karolinska Institutet har kraven på utvärdering ökat, varför mätningar och analysarbete beräknas ta något längre tid än vad som ursprungligen planerades. Genomförandet av hälsosatsningen inleds

våren 2010 och slutförs våren 2011. Slutrapport som var planerad till 2011 antas nu bli klar först 2012.

Förvaltningens synpunkter

Projektet arbetar inom ett angeläget område där kunskapsluckorna är stora och det riktar sig till en utsatt grupp. Det är välplanerat och bedrivs kompetent och i bred samverkan. Projektet finansieras till 20 procent inom uppdrag till KFA. Förvaltningen delar inte KI:s krav på mer omfattande utvärdering. Föreslås bifall till 920 000 kronor för 2010. Förlängning t.o.m. 2012 godkänns förutsatt att den totala budgeten inte ökas i motsvarande omfattning. Bifall föreslås till 920 000 kronor för 2010.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för psykiatri och missbruk.

1.4

630 tkr

HSN 0803-0349

Hälsosamtal och psykosocial hälsokurs för asylsökande och nyanlända flyktingar - metodutveckling och implementering med primärpreventiv/hälsofrämjande e-insats (flerårsprojekt 2008 – 2011)

Sökande: Karolinska Institutet, institutionen för folkhälsovetenskap

Sökta medel: 675 000 kronor för 2010; 780 980 kronor för 2010; tidigare beviljat 1 000 000 kronor

Förslag att: **bevilja 630 000 kronor för 2010**

Projektbeskrivning

Syftet med projektet är att utveckla och utvärdera effekten av insatt intervention (hälsofrämjande insatser i form av hälsoinformation och e-hälsa, och uppföljning en gång per månad under sex månader i SFI-klass) i grupp för arabisktalande asylsökande med traumabakgrund, utveckla och utvärdera effekten av insatt intervention (psykosocial hälsokurs) till nyanlända arabisktalande flyktingar som läser SFI i två utsatta kommuner (Botkyrka kommun, Södertälje kommun), samt att öka kunskapen genom e-teknik hos personal inom asyl- och flyktingmottagandet.

Halvårsrapport 2009

Projektet startade i augusti 2008. Migrationsverket i Solna har för första gången inbjudit professionell vårdpersonal och forskare att tillsammans med tolk ge hälsoinformation med inslag av e-hälsa inom ramen för introduktion av vuxna asylsökande.

Hälsoinformationen upplevs av deltagarna som relevant. Verksamheten har nått de största grupperna; arabisk- respektive somalisktalande. Sju omgångar (totalt 64 deltagare) hälsoskola har genomförts. Hälsoskolan är på svenska och översätts av en auktoriserad tolk i rummet. Den består av

fem tvåtimmars kurstillfällen under fem veckor. Kursen tar upp vårdguiden inklusive näringslära och enkla råd med kognitiva inslag, motion, stressbegreppet, postmigrationsstress, stresshantering och folkhälsa i praktiken samt att samtala med läkare och övrig sjukvård. Teori blandas med praktiska inslag. Efter avslutad hälsoskola skattar deltagarna sin hälsa bättre, känner sig rörliga och färre känner smärta, oro och nedstämdhet.

En handbok har tagits fram. Den ska utprovas på lärare/kliniskt utbildade kolleger som genomför Hälsoskola till nyanlända flyktingar i Malmö under hösten 2009. Verksamheten har också spridits till hjärt- och lungsjukas förening.

Förvaltningens synpunkter

Interventionsinsatserna som påbörjades under 2008-09 kommer att fortsätta under 2010. Uppföljning kommer att göras med instrumentet EQ5-D. Projektet är fortsatt angeläget, välplanerat och fortskrider i stort enligt plan. Om medel anslås till projektet från annat håll kommer det att spridas till sex norrortskommuner. Förvaltningen föreslår bifall till projektet. Dock finner vi att projektledarfunktionen borde ta mindre tid i anspråk då projektet går in i vad som mer kan betecknas ett förvaltnings- än ett utvecklingskede. Vi föreslår bifall till 630 000 kronor för 2010.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för psykiatri och missbruk.

1.5

100 tkr

HSN 0803-0356

En lättare framtid

(flerårsprojekt 2008 –2010)

Sökande: Tiohundraförvaltningen, Norrtälje kommun

Sökta medel: 300 000 kronor för 2010; tidigare beviljat 200 000 kronor

Förslag att: **Bevilja 100 000 kronor som ett slutbidrag**

Projektbeskrivning

Projektet består av fem delprojekt. Samverkan mellan föreningsliv och barnomsorg sker i delprojektet Aktiv närmiljö. Lokalt förankrade planer upprättas inom Trygg skolväg och Skolgårdsprojektet. Hälsofrämjande insatser kommer att ske i samverkan mellan kommunen och Tiohundra kring det samhällsinriktade arbetet i Lära för livet. Skolans viktiga roll som hälsofrämjande och överviktsförebyggande aktör stärks genom delprojektet Skolan och förskolan som arena.

Halvårsrapport 2009

Med stöd av den kartläggning som genomfördes 2008 har en prioritering gjorts bland ursprungliga mål och aktiviteter. Fortsatt fokus ligger på

planering, implementering och varaktighet av insatser som präglas av långsiktighet och evidensbaserade metoder inom prevention och hälsopromotion. Hälsöfrämjande insatser har skett och kommer fortsatt att ske i samverkan kommun och Tiohundraförvaltningen. Exempel på aktiviteter som fortgår under år 2010 är: Den reviderade kostpolicyn implementeras; säker och trygg skolväg startas och implementeras på två skolor; gratis gravidsim; idrottsfritids; ungdomscaféer; utbildning av vårdpersonal i den vetenskapliga metoden Familjeviktsskola samt fysisk aktivitet på recept; utbildning av FaR-ledare inom föreningslivet; informations-spridning via FoUU-caféer; informationsbroschyrer, nyhetsbrev.

Förvaltningens synpunkter

Projektet får bidrag med totalt 1,2 miljoner kronor under tre år (2007-2009) ur budget för arbete med Handlingsprogram övervikt och fetma. Vår bedömning är liksom föregående år att flertalet planerade insatser avser verksamhetsutveckling inom kommunen. Vi föreslår dock liksom tidigare ett mindre stöd om 100 000 kr till det delprojekt som går ut på att sprida kunskap om goda matvanor och betydelsen av fysisk aktivitet bland föräldrar, barn och olika personalgrupper inom BVC, MVC, skolhälsovård, familjecenter, ungdomsmottagningar och barnläkarmottagningar.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för psykiatri och missbruk.

1.6

900 tkr HSN 0803-0377

Primärprevention av barnfetma genom föräldrasamtal på barnvårdscentral om goda matvanor och fysisk aktivitet (flerårsprojekt 2008 – 2014)

Sökande: Karolinska Institutet, institutionen för folkhälsovetenskap

Sökta medel: 1 071 423 kronor för 2010; 1 206 318 kronor 2011-2012; tidigare beviljat 1 420 000 kronor

Förslag att: **Bevilja 900 000 kronor för 2010**

Projektbeskrivning

Sökande har utvecklat ett primärpreventivt program för barnhälsovården om förskolebarns matvanor och fysiska aktivitet. Programmet är förankrat i socialkognitiv teori (SCT) och motiverande samtalsmetodik (MI). Projektet avser att utvärdera hälsoeffekter av programmet samt utvärdera kostnader i relation till effekterna.

Studien genomförs integrerat i barnhälsovårdens verksamhet. Utvalda BVC fördelas till interventions- eller kontrollgrupp som vardera omfattar ca 1370 familjer. 100 BVC-sköterskor i interventionsgruppen får omfattande

utbildning och handledning. Barn och föräldrar följs från det att barnet är sex månader tills det är fem år.

Sju landsting utöver Stockholm ingår i projektet. Hälften av deltagande BVC-sköterskor hämtas från SLL. Projektet finansieras med forskningsmedel från bland annat FAS och AFA. Ansökan avser kostnader som uppkommer för att erbjuda BVC-sjuksköterskor i interventionsgruppen utbildning/handledning och för att ersätta den extra arbetstid som krävs för att de ska kunna genomföra interventionen ute på barnvårdscentralerna.

Sedan projektet startade har ytterligare ett syfte tillkommit; att förstå hur BVC-sjuksköterskor förvärvar kompetens i MI, hur inlärningskurvan ser ut och hur mycket utbildning och handledning som krävs för att flertalet BVC-sjuksköterskor ska kunna tillämpa MI på ett rimligt bra sätt.

Halvårsrapport 2009

Projektet fortskrider, men har i någon mån drabbats av avhopp från BVC-sjuksköterskor som fått mindre tid för förebyggande arbete. Under våren har dock flera BVC-sjuksköterskor och verksamhetschefer anmält intresse för att delta och hösten 2009 deltar 10 nya BVC-sjuksköterskor i utbildningsprogrammet. Under 2010 kommer 17 BVC-sjuksköterskor att arbeta i interventionsgruppen och 11 i kontrollgruppen. Rekrytering av barnfamiljer fortsätter under 2010. Uppföljning av barn och föräldrar tidigareläggs till 4 års ålder (istället för 5 års ålder). Detta gör det möjligt att lämna slutrapport 2014 trots förlängd rekryteringsperiod. Resultaten som visar hur BVC-sjuksköterskorna förvärvar kompetens i MI kommer att vara tillgängliga några år tidigare. En barnläkare, en barnsjuksköterska och en folkhälsovetare är anställda på deltid för att samordna arbetet ute på barnvårdscentralerna.

Förvaltningens synpunkter

Projektet är välplanerat och fortskrider i stort enligt plan. Enligt de projektuppgifter som redovisas förefaller liksom tidigare även denna ansökans beräkning av tidsåtgång för BVC-sköterskorna något överskattad. Vi föreslår bifall till 900 000 kronor för 2010.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn och unga.

1.7

160 tkr

HSN 0803-0387

Aktion livräddning. Självmordsförebyggande intervention inom psykiatri

(flerårsprojekt 2008 – 2010)

Sökande: Psykiatri Södra Stockholm och Nationellt centrum för suicidforskning och prevention av psykisk ohälsa, NASP

Sökta medel: 160 000 kronor för 2010; tidigare beviljat 284 000 kronor

Förslag att: **bevilja 160 000 kronor som ett slutbidrag**

Projektbeskrivning

Projektet syftar till att förbättra bemötandet och behandlingen av suicidnära patienter för att på sikt förebygga upprepade självmordshandlingar och suicid bland patienter som har kontakt med Psykiatri Södra Stockholm. Samtliga kontaktpersoner (ca 250 personer) inom verksamheten deltar i två obligatoriska heldagsutbildningar. Utbildningen berör bl.a. psykologiska aspekter på arbetet med suicidnära patienter, attityder, rutiner, innehållet i Vårdprogrammet för vård av suicidnära patienter samt en återintroduktion av kriskortet.

Resultaten ska studeras med enkäter och fokusgruppintervjuer, interventionsprocessen ska följas. Antalet patienter som fått kriskortet följs upp liksom förekomsten av upprepade självmordsförsök samt suicid bland sektorns patienter.

Halvårsrapport 2009

Utskick av enkät till samtlig personal och inmatning och bearbetning av enkäten har genomförts. Fyra utbildningsdagar för ca 250 personer har planerats och genomförts. Analys av resultatet av steg 1 och rapportskrivande har påbörjats och slutförs under 2009.

Förvaltningens synpunkter

Psykisk hälsa för barn och unga är ett prioriterat område inom folkhälsoanslaget. Den planerade utbildningen är efterfrågad och projektet har förutsättningar att få bred spridning på effekter. Vi föreslår bifall till ansökan.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för psykiatri och missbruk.

1.8

175 tkr

HSN 0803-0388

Ökad lokal användning av folkhälsodata i Stockholms län
(flerårsprojekt 2008 – 2010)

Sökande: Karolinska Institutet, institutionen för folkhälsovetenskap
Sökta medel: 345 078 kronor för 2010; tidigare beviljat 932 000 kronor
Förslag att: **bevilja 175 000 kronor som ett slutbidrag**

Projektbeskrivning

Projektets övergripande syften är att bidra till ökad användning av folkhälsodata i Stockholms län och till ett ökat genomslag för hälsodata i den kommunala planeringen. Kommuner och stadsdelar saknar resurser för att statistiskt bearbeta och analysera den information som samlats in via folkhälsoenkäterna. Projektet ska erbjuda folkhälsoansvariga inom

kommuner och stadsdelar hjälp med analysarbete och sammanställning av lokala data, anordna seminarier om sociala och beteenderelaterade riskfaktorer och dess hälsokonsekvenser samt kartlägga användningen av uppgifter från folkhälsoenkäterna i lokala folkhälsorapporter eller folkhälsobokslut.

Halvårsrapport 2009

Projektets statistiker har varit i kontakt med folkhälsoansvariga i ett antal kommuner och erbjudit stöd och hjälp i arbetet med att ta fram och tolka folkhälsoinformation. Ett viktigt instrument har varit den applikation för analys av folkhälsodata som tidigare tagits fram. Ett arbete har också påbörjats med att göra information av intresse för projektets målgrupp mer tillgänglig på webbplatsen Folkhälsoguiden. Kommuners och stadsdelars tidigare användning av tillgänglig folkhälsostatistik i folkhälsorapporter och/eller hälsobokslut har kartlagts.

Förvaltningens synpunkter

Projektets prestationer tycks inte motsvara vad som kan förväntas givet resursinsatsen. Efterfrågan på tjänsten från KFA måste stimuleras om projektet ska bli meningsfullt. Det betyder att aktiva kontakter och relationer måste skapas med kommuner och stadsdelsnämnder om data ska komma till användning. Att döma av rapporten så har dessa kontakter varit ganska få. Vidare talas det inte i rapporten om några nya produkter som tagits fram genom projektet senaste året.

Projektet borde nu koncentreras på hur data från den kommande folkhälsoenkäten kan komma till nytta i det lokala arbetet. Därvid bör de erfarenheter och de instrument som hitintills använts kunna vara av värde.

Projektets område är angeläget och stöd bör ges men i mindre omfattning än vad som begärts eftersom det i nuläget är osäkert hur mycket stöd från brukarna som faktiskt kommer att efterfrågas, detta särskilt under ett år när nya data samlas in genom folkhälsoenkäten.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för psykiatri och missbruk.

100 tkr **1.9**
HSN 0803-0413
Vägar ur skuldfällan
(flerårsprojekt 2008 – 2010)

Sökande: Värmdö kommun
Sökta medel: 200 000 kronor för 2010; tidigare beviljat 810 000 kronor
Förslag att: **bevilja 100 000 kronor som ett slutbidrag**

Projektbeskrivning

Projektet vill bidra till att sprida kunskap om ekonomiskt orsakad stress som en riskfaktor när det gäller ohälsa. Syftet är att ge primärvårdspersonal, anställda inom psykiatri och socialtjänsten kunskaper som gör att de uppmärksammar ekonomisk stress som en riskfaktor vid psykisk och fysisk ohälsa. Projektet ska även ta fram dokumentationsmetoder och mallar för arbete med skuldsatta individer/familjer. Att förebygga ekonomisk stress antas minska riskerna för skuldsatta personer att drabbas av sjukdom. Konsumentverket har tillkommit som samarbetspart och en enkätstudie som ska mäta den ekonomiska stressen hos skuldsatta personer görs.

Halvårsrapport 2009

Projektet genomförs i stort sett enligt plan. Enkätens etikprövning godkändes i juni och utlämning av enkäten har påbörjats och fortgår fram till årsskiftet 2009/2010. En seminariereserie har genomförts för personal inom socialtjänsten och psykiatri. Primärvården har projektledaren hittills inte kunnat involvera i projektet. Kommunens handläggare modifierar och utvecklar successivt dokument, mallar och checklistor.

Förvaltningens synpunkter

Ekonomisk trygghet är en av de grundläggande förutsättningarna för folkhälsan och projektet är både angeläget och intressant. Förvaltningen vill understryka att ett viktigt syfte är att systematisera kunskap om hur olika personalgrupper, inklusive vårdpersonal, kan uppmärksamma risker för ohälsa i samband med ekonomisk stress. Vi förväntar oss fylligare redovisning av detta område än vad som framgått av rapporteringen hittills. Moment i projektet som rör kommunens handläggning av skuldsatta personer måste ses som normal verksamhets- och metodutveckling och kan inte stödjas genom folkhälsoanslaget. Förvaltningen föreslår bifall till 100 000 kronor som ett slutbidrag.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för psykiatri och missbruk.

514 tkr

1.10

HSN 0803-0429

Livsstilmottagning – en ny modell för ett effektivare livsstilsarbete

(flerårsprojekt 2008 – 2010)

Sökande: Karolinska universitetssjukhuset
Sökta medel: 564 000 kronor för 2010; tidigare beviljat 900 000 kronor
Förslag att: **bevilja 514 000 kronor som ett slutbidrag**

Projektbeskrivning

Syftet är att vidareutveckla preventivt arbete genom att omsätta kunskaper från klinisk forskning till klinisk praxis. En livsstilmottagning ska erbjuda utbildning och stöd till beteendeförändring till patienter, anhöriga och allmänhet och sjukvårdspersonal. Målgruppen är vuxna i behov av livsstilsförändring.

Verksamheten omfattar gruppträffar, utbildning av sjukvårdspersonal, hemsida med livsstilsråd, handbok med praktisk handledning för den som vill starta livsstilmottagning.

Ansökan avser medel för lön till ytterligare en sköterska samt till en administratör för fortlöpande utvärdering samt för att regelbundet kunna erbjuda (kostnadsfritt för vården) vidareutbildning i livsstilsarbete till vårdpersonal. Dessutom söks medel för att ta fram en handbok till patienter. Boken "Smarta val" bygger på erfarenheterna under 2008.

Halvårsrapport 2009

Mottagningen startade i januari 2008. Under 2008 och våren 2009 har fem grupper av patienter (totalt 55 patienter samt ett 40-tal anhöriga) skrivits in. De har deltagit vid totalt 40 gruppmottagningar. Deltagarna i de tre första grupperna har även hunnit komma på uppföljning efter sex månader och gjort en ny hälsokontroll. Grupp 1 och 2 har även deltagit i ettårsuppföljningen. Preliminära analyser av patienterna i de två första grupperna visar överlag förbättrade värden för ett antal riskfaktorer för ohälsa såsom vikt, blodtryck och blodfetter. Även levnadsvanor och livskvalitet har förbättrats.

Under hösten 2009 planeras en attitydundersökning bland inremitterande läkare inom primärvården och den sjukhusanslutna vården.

April 2009 lanserades ett webbaserat utbildningsprogram (sundkurs.se) om livsstil och hjärtkärlhälsa, som vänder sig till såväl sjukvårdspersonal som patienter och allmänhet. En liknande kurs vänder sig till patienter och allmänhet som vill lära mera om att förändra livsstil. I dagsläget har kursen besökts av över 10 000 olika användare. Kursen har tagits fram med stöd av Hjärt-lungfonden.

Projektet har sedan starten genomfört och medverkat i 132 undervisnings-tillfällen, huvudsakligen för personal inom landstinget. Livsstilmottagningen och livsstilsarbete i allmänhet har uppmärksammats mycket i media. Antalet mediakontakter under året uppgår till cirka 150.

Förvaltningens synpunkter

Verksamheten är angelägen och ligger i linje med förvaltningens önskan att få hälso- och sjukvården mer hälsofrämjande. Mycket av det som projektet arbetar med bör kunna utföras inom reguljär verksamhet, inte minst inom närsjukvård inklusive på husläkarmottagningarna. En förutsättning är dock

att personalen inom dessa verksamheter har den kunskap som krävs för att kunna arbeta hälsoinriktat med patienterna. Denna kunskap förmedlas via projektets utbildningar. Samtidigt drivs genom detta projekt även en patientmottagning vars huvudsyfte får anses vara att utvärdera metoder för framgångsrikt hälsofrämjande arbete. Målet är att dessa metoder sedan förs ut i vardagsvården.

Folkhälsoanslag beviljades 2008 för utvärdering av projektet med fokus på de nya samarbetsformerna mellan primärvård och slutenvård. Denna utvärdering tycks dock inte ha kommit till stånd. Den bör genomföras senast under första halvåret 2010.

Förvaltningen ser projektet som angeläget och föreslår fortsatt stöd dock med nedskärning av budget på 50 000 kr då den tänkta trycksaken "Smarta val" redan tycks finansierad av Pfizer.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för kroniskt sjuka och de stora folksjukdomarna.

1.11

248 tkr

HSN 0810-1229

Psykisk ohälsa bland unga - får de hjälp inom vården?

(flerårsprojekt 2009 – 2010)

Sökande: Karolinska Institutet, institutionen för folkhälsovetenskap
Sökta medel: 248 000 kronor för 2010, tidigare beviljat 495 000 kronor
Förslag att: **bevilja 248 000 kronor som ett slutbidrag**

Projektbeskrivning

Projektet studerar ungas vårdkonsumtion vid psykisk ohälsa; var de söker hjälp och om det finns vissa grupper som inte nås av vården. Skillnader över tid samt användning av läkemedel studeras också. Data från folkhälsoenkäten har kopplats till data om specialiserad slutenvård/ öppenvård, akutbesök, primärvårdsbesök, läkemedelskonsumtion, arbetsmarknadsposition, inkomst och utbildning.

I Stockholm finns en ständigt ökande trend av psykisk ohälsa bland unga, främst kvinnor. Primärvården ska utgöra första linjens hjälp vid psykiska problem. Preliminära data har dock visat att unga i lägre grad än andra åldersgrupper har kontakt med primärvården vid psykiska besvär. En hypotes är att unga avvaktar med att söka hjälp tills tillståndet är så allvarligt att specialistresurser krävs.

Medel för 2010 söks för att slutföra analyser, tolka och sammanfatta resultaten, framställa en rapport (pappersform samt elektronisk upplaga) och sprida uppnädd kunskap.

Halvårsrapport 2009

Projektet följer tidsplanen. Datamaterialet är färdigställt och "tvättat". Preliminära analyser visar att unga (18-24 år) med självupplevd psykisk ohälsa har kontakt med den psykiatriska öppenvården i ungefär lika hög grad som andra åldersgrupper. Däremot har de i lägre grad än övriga åldersgrupper kontakt med primärvården vid psykisk ohälsa. Preliminära data visar också att samtliga åldersgrupper under 65 år i högre grad har kontakt med den psykiatriska öppenvården än med primärvården vid självupplevd psykisk ohälsa. Bara bland de äldre (över 65 år) är andelen högre i primärvården. Nästa steg är att fortsätta att analysera akutvård, beroendevård, läkemedelsanvändning, skillnader mellan kön och socialgrupper.

Förvaltningens synpunkter

Projektet faller under prioriterade områden. Det har en bra och tydlig plan och kompletterar KFA:s basuppdrag. Det utnyttjar befintliga data. Resultaten kan få betydelse för utveckling av primärvårdens arbete mot unga med psykisk ohälsa. Vi föreslår bifall.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för psykiatri och missbruk.

1.12

0 tkr

HSN 0810-1231

Aktion Livräddning steg 2. Implementering av Socialstyrelsens riktlinjer för vård av deprimerade patienter
(flerårsprojekt 2009 - 2011)

Sökande: Psykiatri Södra Stockholm och Nationellt centrum för suicidforskning och prevention av psykisk ohälsa - NASP

Sökta medel: 0 kronor 2010

Förslag att: **bifalla begäran om att få fortsätta arbetet under 2010 med redan beviljade medel**

Projektbeskrivning

Undersökningar visar att suicidnära patienter inte enbart finns inom den psykiatriska vården. Därför är det angeläget att involvera fler vårdgrenar än psykiatrin i strävan att nå en nollvision i Stockholms län när det gäller självmord. Syftet med projektet är att anpassa Socialstyrelsens riktlinjer för vård av deprimerade patienter till lokala förhållanden samt implementera riktlinjerna på samtliga vårdcentraler inom Psykiatri Södra Stockholms upptagningsområde. Projektet kommer även att inventera vårdcentralernas behov av kunskapsutveckling och dokumentationsstöd, planering och genomförande av utbildningsinsatser.

Halvårsrapport 2009

Planering och inventering av vårdcentralernas behov av kunskapsutveckling inom området depression och suicidprevention. En utbildningsdag arrangerades för Psykiatri Södras personal som arbetar på vårdcentralerna inom upptagningsområdet. Temat var depression, diagnostisering och behandling i suicidpreventivt syfte.

På Carema vårdcentral Rågsved planeras en kompetensdag för all personal kring implementering av Socialstyrelsens Nya nationella riktlinjer Depressionssjukdom och ångestsyndrom. Riktlinjerna är ännu inte fastställda varför denna dag skjuts fram till nästa år men planeringen har påbörjats. Hela anslaget kommer därför inte användas i år, men vi rekviderar det detta år för att kunna använda det till den fortsatta planeringen samt utbildningen så snart riktlinjerna är fastställda. Fortsatt ansökan har inte skickats in för nästa år, men vi hoppas kunna återkomma med en eventuell fortsättning 2011.

Förvaltningens synpunkter

För att Stockholms läns landsting ska kunna sträva mot att nå en nollvision när det gäller självmord är projektet angeläget då det involverar fler vårdgrenar än enbart psykiatri. Projektet är metodutvecklande och förväntas ge erfarenheter av lokal anpassning och implementering av Socialstyrelsens riktlinjer för vård av deprimerade patienter som kan ligga till grund för det fortsatta arbetet med en nollvision för självmord. Som en effekt av Socialstyrelsens försening har projektet inte kommit igång som planerat. Insatsen är dock fortsatt viktig och förvaltningen föreslår att projektet får fortsätta under 2010 med redan beviljade medel.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för psykiatri och missbruk.

1.13

421 tkr

HSN 0810-1247

Sårbarhet för självmord hos personer med långvarig psykos
(flerårsprojekt 2009 - 2010)

Sökande: Psykiatri Södra Stockholm och Nationellt centrum för suicidforskning och prevention av psykisk ohälsa - NASP
Sökta medel: 421 000 kronor för 2010; tidigare beviljat 277 000 kronor
Förslag att: **bevilja 421 000 kronor som ett slutbidrag**

Projektbeskrivning

Självmord är den enskilt största dödsorsaken bland personer med långvarig psykos. En vanlig föreställning inom klinisk verksamhet är att personer med psykosdiagnos inte verbalt kommunicerar självmordsnärhet till omgivningen. Flera studier visar att personer med psykosdiagnos inte erhållit adekvat antipsykotisk medicinering före ett fullbordat självmord. Den

tydligaste förbättringsmöjligheten inom vården gäller rutiner för att dokumentera och följa upp självmordsnärhet hos psykiatriska patienter genom systematiska och strukturerade suicidriskbedömningar.

Projektet syftar till att ta tillvara de erfarenheter som dokumenterats i Socialstyrelsens utredning kring Lex Maria-utredningar och därigenom bidra till en kvalitetshöjning av vården av psykiatriska patienter med långvarig psykos. Resultaten kommer att användas inom ramen för fortsatt arbete med "Aktion Livräddning", den fortbildning i suicidpreventiva perspektiv som genomförs med stöd av landstinget.

Halvårsrapport 2009

Under det första halvåret 2009 har ansökan skrivits och sänts in till den regionala etikprövningsnämnden i Stockholm (EPN). I nämndens utlåtande, som kom i augusti, framgår att skyldighet att pröva ett projekt om avlidna inte föreligger, men att nämnden trots detta gör en positiv bedömning av projektets uppläggning ur etisk synvinkel. Detta besked gör det möjligt att påbörja datainsamlingen i september 2009.

Under 2010 fortsätter genomgång av Lex Maria-utredningar. Efter etikprövning ska projektets andra del genomföras med intervjuer med anhöriga och medarbetare i vården för fördjupade retrospektiva analyser i den suicidala processen hos långvarigt psykotiska individer som tagit sitt liv.

Förvaltningens synpunkter

Projektet är angeläget då resultaten kan användas i fortbildningsprogram för medarbetare i psykiatri, barn- och ungdomspsykiatri och socialt arbete i Stockholms län. Förvaltningen föreslår bifall till ansökan.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för psykiatri och missbruk.

1.14

800 tkr HSN 0811-1250

Mat, rörelse och självkänsla - förebyggande av viktrelaterade hälsoproblem med skolan i centrum (Österåker projektet)
(flerårsprojekt 2009 – 2011, söker förlängning t.o.m. 2012)

Sökande: Karolinska Institutet
Sökta medel: 1 085 000 kronor för 2010; 1 578 000 kronor 2011-2012;
tidigare beviljat 700 000 kronor
Förslag att: **bevilja 800 000 kronor för 2010 och bifalla förlängning t.o.m. 2012**

Projektbeskrivning

Syftet är att utveckla och utvärdera metoder för förebyggande insatser mot viktrelaterade hälsoproblem i skolan. Metoderna ska förbättra matvanor,

fysisk aktivitet, självtillit och tillfredsställelse med den egna kroppen hos barn 6-16 år och därigenom förebygga övervikt och ätstörningar.

Projektet ska implementera Hälsodiagnosverktyget – en metod för deltagarstyrd och systematisk utveckling av en handlingsplan på basis av lokala behov. Verktöget testas av tvärprofessionella team på skolorna. Dessutom ska fyra verktyg för olika åldersgrupper inom skolan vidareutvecklas och testas; kvalitetsmärkningsverktyget för maten i skolan, översättning av metoden "Body image sensitivity protocol" riktat till skolpersonal, samtalsunderlag för elevhälsovården och föräldrastöds-material samt metoden "Everybody's Different" som syftar till att förbättra självuppfattning och självkänsla.

En databas med data på individ- och skolnivå byggs upp som ett redskap för utvärdering, återkoppling till skolorna och långsiktig uppföljning. Projektet planeras och genomförs i samarbete med Österåker kommun. Kommunen står för genomförandet och KFA ger process- och utvärderingsstöd. Nio skolor i kommunen deltar och ytterligare nio skolor är kontrollskolor.

Halvårsrapport 2009

Projektet löper enligt tidsplan. Tvärprofessionella team har bildats på samtliga nio interventionsskolor. De har använt Hälsodiagnosverktyget (HDV), fått återkoppling och formulerat lokala handlingsplaner. Baslinjedata på skolornas arbete på områdena mat, rörelse och självkänsla har insamlats liksom data om skolornas värdering av HDV som ett stöd i hälsoarbetet. Två workshoppar för skolteamen och tre utbildningar för all personal på de deltagande skolorna har genomförts. En databas håller på att byggas upp med data från enkäter, skolhälsovårdens data och HDV. Etiskt tillstånd har erhållits. Projektets tidplan har förlängts ett år till 2012 för att möjliggöra långtidsuppföljning, vilket efterfrågas i den vetenskapliga litteraturen och för att kunna sprida resultaten. Medel söks för processledning, statistiker och viss drift.

Förvaltningens synpunkter

Projektet finansieras till hälften genom basuppdrag till KFA. I detta ingår statistikstöd. Projektet är angeläget; behovet av evidensbaserade metoder för lokalt folkhälsoarbete, inte minst för åtgärder som förebygger övervikt, är stort. Skolan är den arena där man kan vänta bäst effekt av insatser. Eftersom kommunen/skolan står för själva arbetet och KFA för stöttning och utvärdering finns förutsättningar för att insatserna fortsätter efter projekttidens slut. Helhetsbedömningen är att projektet kan vara ett värdefullt bidrag till utveckling av evidensbaserade metoder inom området. Förvaltningen föreslår bifall till 800 000 kronor för 2010. Bidraget avser processledning och vissa driftkostnader. Begäran om förlängning föreslås bifall.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn och unga.

200 tkr **1.15**
HSN 0811-1270
De glömda barnen i Stockholms län
(flerårsprojekt 2009 – 2011)

Sökande: Stockholms Läns Nykterhetsförbund
Sökta medel: 211 900 kronor för 2010; 211 900 kronor för 2011;
tidigare beviljat 317 000 kronor
Förslag att: **bevilja 200 000 kronor för 2010**

Projektbeskrivning

Syftet med projektet är att så många "glömda barn", dvs. barn från missbrukarfamiljer, som möjligt ska stärkas som individer och därigenom uppnå en god psykisk hälsa och få ett värdigt liv. Målen är att det i varje kommun ska finnas barngruppsverksamheter som leds av utbildade ledare som på rätt sätt kan möta de barn som växer upp i ett missbrukarhem eller där det finns psykiska funktionshinder. Det ska finnas fungerande lokala arbetsgrupper för att få kontinuitet i arbetet och som kan hålla frågan aktuell över tid. Alla föreningar som vänder sig till barn och ungdomar ska ha en utvecklad policy som tar upp hur man upptäcker barn från missbrukarhem och hur man kontaktar och hjälper deras familjer. Projektet ska genomföra utbildning av personal i kommunerna som arbetar med barn i utbildning, sociala insatser eller sjukvård.

Halvårsrapport 2009

Projektets planering har konkretiserats i samråd med de medlemsorganisationer inom Stockholms läns nykterhetsförbund som deltar i satsningen. Grund för arbetet är kontakter som länsnykterhetsförbundet hade med de flesta kommunerna i länet i samband med en kartläggning av behov och insatser för barn från missbrukarfamiljer i Stockholms län.

I Sollentuna, Järfälla Täby, Danderyd, Lidingö, Nacka och Värmdö kommuner finns stödgrupper eller annan verksamhet. I några fall behöver fler vuxna involveras i arbetet och få utbildning. I andra är arbetet redan självgående. Under andra halvåret 2009 inriktas arbetet, förutom på redan nämnda kommuner, på Huddinge, Sundbyberg, Solna och Vallentuna som redan har visat stort intresse för projektet samt Upplands Väsby, Ekerö och Tyresö.

Förvaltningens synpunkter

Projektet rapporterar bra utveckling. Det är ett metodutvecklingsprojekt med information till nyckelgrupper som genomförs i bred samverkan och ryms inom prioriterade områden. Det framgår dock inte av redovisning och ansökan på vilket sätt arbetet förankras i de kommunala organisationerna. Förvaltningen vill att sökande klargör detta. Vi menar att en långsiktigt

fungerande verksamhet kräver förankring i kommunens verksamhet.
Föreslås bifall till 200 000 kronor för 2010.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn och unga.

1.16

500 tkr

HSN 0811-1276

Hälsofrämjande skola för alla - en modell för att integrera stresshantering på skolans arena

(flerårsprojekt 2009 – 2011)

Sökande: Farsta gymnasium

Sökta medel: 650 000 kronor för 2010; 670 000 kronor för 2011;
tidigare beviljat 670 000 kronor

Förslag att: **bevilja 500 000 kronor för 2010**

Projektbeskrivning

Målet är att ta fram en modell för hur stresshantering kan integreras som en del av det hälsofrämjande arbetet i ordinarie skolverksamhet. Dessutom ska man ta fram ett mätverktyg/enkät för att kunna utvärdera modellen. Projektet förväntas öka antalet gymnasieelever som upplever en god psykisk hälsa och öka närvaron och trivseln i skolan. Gymnasieelevernas samt personalens kunskaper och motivation till hälsofrämjande arbete förväntas bli större genom projektinsatsen.

Halvårsrapport 2009

Etablerat samarbete med Stressforskningsinstitutets och valt att använda deras mätverktyg "pluggstress.nu" (tidigare använt på skolor i Stockholmsområdet) för kartläggning och utvärdering. Granskat läroplan samt program- och kursmål. Planerat upplägg av modell för hälsofrämjande arbete i form av stresshantering med hänsyn till elevernas bakgrund och studieförmåga. Försöksklasser och kontrollklasser har utsetts. Stresshantering kommer att äga rum 3 ggr/vecka à 20 minuter i tre klasser. I det inledande skedet kommer alla klasser vid alla tillfällen att använda det speciella "tankerum" som är inrett för stresshantering och som inspirerar till att utföra de hälsofrämjande aktiviteterna. Förankring har gjorts i de aktuella lärararbetslagen. Lärarna utbildas i ACT-programmet under höstterminen 2009.

Medel söks för utbildning i Humanovas grundkurs i psykosyntes steg 1 för de två hälsopedagogerna/projektledarna. Syftet är att hälsopedagogerna ska bli professionella handledare för att kunna handleda lärare under spridningen av projektet.

Förvaltningens synpunkter

Ungdomars psykiska hälsa är ett prioriterat område. Projektet bedriver metodutveckling som kan få bred spridning bl.a. genom skolhälsovårdens

medverkan. Projektet är välplanerat och genomförs systematiskt och kompetent. Förvaltningen ifrågasätter dock behovet av utbildning i psykosyntes. I hälsopedagogernas professionella kompetens bör redan ingå det som behövs för att sprida modellen. Folkhälsoanslaget kan inte heller finansiera rena implementeringsinsatser. Vi föreslår bifall till 500 000 kronor för 2010.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn och unga.

0 tkr
1.17
HSN 0811-1286
Ledningssystem för folkhälsa och kvalitet
(flerårsprojekt 2009 – 2011)

Sökande: Nynäshamns kommun
Sökta medel: 0 kronor för 2010 och återstående år; tidigare beviljat 300 000 kronor
Förslag att: **bifalla begäran att få slutföra projektet med redan beviljade medel**

Projektbeskrivning

Syftet är att integrera folkhälsa i det vardagliga kommunala arbetet genom att utveckla och införa ett ledningssystem för folkhälsa. Inget ledningssystem har idag en modul för folkhälsoarbete och Nynäshamns kommun vill utarbeta detta för att sedan kunna sprida det till andra kommuner. Målet är att folkhälsofrågor på ett naturligt sätt ska integreras i all verksamhet.

Halvårsrapport 2009

Kommunen har inte kommit igång med ledningsarbetet. Projektledaren har deltagit i det påbörjade standardiseringsarbetet om hållbar utveckling som initierats av SIS, SKL och Miljöstyrningsrådet. Förslag till utbildning av personal har tagits fram, men är ännu ej färdigbehandlat i organisationen. Själva arbetet med en folkhälsomodul har ännu inte påbörjats. Därför söks inte pengar för 2010 utan vi räknar med att beviljade medel för 2009 räcker även under nästkommande år.

Förvaltningens synpunkter

Metoder som underlättar att folkhälsoarbete naturligt integreras i kommunal planering och ledning kan sannolikt bidra till att stärka arbetet. Projektet fyller därför ett tydligt behov och föreslår en intressant lösning. Det ingår i ett större arbete där kommunen samarbetar med nationella aktörer och andra kommuner och har försenats. Förvaltningen föreslår att projektet får slutföras med redan beviljade medel.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för psykiatri och missbruk.

1.18
500 tkr HSN 0811-1298
Miljö och livsstil under barn- och tidiga ungdomsår i relation till folksjukdomar vid 16 års ålder – BAMSE
(flerårsprojekt 2009 – 2013)

Sökande: Sachsska Barnsjukhuset, Södersjukhuset
Sökta medel: 1 000 000 kronor för 2010; 7 000 000 kronor 2011-2012;
tidigare beviljat 500 000 kronor
Förslag att: **bevilja 500 000 kronor för 2010**

Projektbeskrivning

Syftet är att undersöka levnadsvanor och livsstil under barndomen i relation till sjukdom i tonåren och senare. Studien startade 1994 och följer 3600 barn från födelsen. En 12-årsuppföljning avslutades i december 2008. Under andra hälften av 2010 kommer nästa uppföljning (16 år) att starta. Fokus har utvidgats sedan starten och är inte längre enbart allergisjukdomar utan livsstil under barn- och tidiga tonår samt tidiga tecken på folksjukdomar. Information från både barn och föräldrar samlas i en unik databas som bland annat innehåller data om allergisjukdom, mag-tarmsjukdomar, diabetes, övervikt, hereditet för hjärt-kärlsjukdom, levnadsvanor, livskvalitet och hälsa samt exponeringar som luftföroreningar och kostvanor.

Halvårsrapport 2009

Arbetet med projektet har gått helt enligt plan. 12-årsuppföljningen resulterade i en svarsfrekvens på 82 procent vilket är världsunikt. Ett mycket omfattande arbete har gjorts för att samla in längd och viktuppgifter från barn- och skolhälsovård. Av samtliga tillgängliga barn som bor kvar inom länet prognosticerar vi att få en svarsfrekvens på cirka 80 procent. Under 2009 har arbete pågått med att rätta upp filer och ställa i ordning databasen. Bearbetning av 12-årsdata har nyligen påbörjats.

Förvaltningens synpunkter

Studien är värdefull och unik. Den har genererat en mängd vetenskapliga publikationer. Resultaten har redan haft betydelse i landstingets arbete med allergivård och allergiprevention. Projektet fick medel ur folkhälsoanslaget 2002 och 2003 då allergi tillhörde de områden som prioriterades. Nu gällande riktlinjer omfattar inte allergifrågorna. Dock ansåg förvaltningen inför 2009 att studien är fortsatt viktig och att den ger konkreta bidrag i utvecklingen av folkhälsoarbetet. Liksom föregående år föreslås bifall till 500 000 kronor.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn och unga.

2. Förslag till bifall nya projekt

2.1

660 tkr **HSN 0908-0771**

Metod för individuell utredning och kortare intervention vid nydebuterad och arbetsrelaterad psykisk ohälsa
(flerårsprojekt 2010 – 2012)

Sökande: Karolinska Institutet, institutionen för folkhälsovetenskap

Sökta medel: 660 000 kronor för 2010; 2 000 000 kronor för hela projektperioden

Förslag att: **bevilja 660 000 kronor för 2010**

Projektbeskrivning

Syftet är att vidareutveckla en metod för individuell utredning och kortare intervention för personer med nydebuterad och arbetsrelaterad psykisk ohälsa. Metoden ska anpassas till de förutsättningar som råder vid utredningar inom primär- och företagshälsovården. En förenklad och förkortad utredningsmodell ska utvärderas, en verksamhetsanpassad manual tas fram och vårdpersonal i länet utbildas. Ett förstärkt nätverk av personal inom primär- och företagshälsovård ska medverka.

Utbildning i metoden ska sedan kontinuerligt kunna erbjudas vårdgivare/aktörer i länet. Nätverk ska fortsätta att träffas regelbundet för att upprätthålla och utveckla kvaliteten i metoden samt för att diskutera möjligheter och svårigheter med utredningar av personer med nydebuterad och arbetsrelaterad psykisk ohälsa.

Förvaltningens synpunkter

Sökande refererar till erfarenheter från en utbildning i metoden för steg 1-utbildade psykologer och kuratorer inom primärvård och företagshälsovård. Kursutvärderingen visar att metoden är mycket värdefull, men att den behöver koncentreras ytterligare. Studien ligger inom Folkhälsoanslagets prioriterade områden och vi bedömer att resultaten från denna studie kommer att kunna vara praktiskt användbar i framtida preventivt arbete inom primär- och företagshälsovården genom att utredningstiden kan förenklas och förkortas. Förvaltningen föreslår bifall till ansökan.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för psykiatri och missbruk.

2.2

600 tkr **HSN 0908-0778**

Depression i samband med förlossning - jämlik vidareimplementering
(flerårsprojekt 2010 – 2011)

Sökande: Karolinska Institutet, institutionen för folkhälsovetenskap
Sökta medel: 606 430 kronor för 2010; 1 233 879 kronor för hela projektperioden
Förslag att: **bevilja 600 000 kronor för 2010**

Projektbeskrivning

"Depression i samband med förlossning" är en evidensbaserad metod för föräldrastöd som är implementerad inom barnhälsovården i SLL. I metoden ingår bland annat självskattningsskalan EPDS. Projektet ska studera hur EPDS används vid BVC samt kartlägga förekomsten av post partum-depressiva symtom (PPDS) hos alla nyblivna föräldrar, både mammor och pappor. Befintliga stödinsatser för pappor/partners i länet ska identifieras.

Tidigare undersökningar har visat att många icke svensktalande kvinnor inte erbjuds formuläret och metoden. Det har också visats att även pappor kan drabbas av depressiva symtom post partum och därför bör erbjudas möjlighet till upptäckt och behandling. Projektet syftar till att belysa bruket av EPDS-metoden ur ett jämlikhetsperspektiv, med fördjupad kunskap om föräldrarnas livssituation vid PPDS. Detta kan bidra till metodutveckling samt bidra till ökad jämlikhet i föräldrars och barns psykiska hälsa.

Förvaltningens synpunkter

Detta projekt har inriktning på ett angeläget område där tidig upptäckt av depressionsbenägenhet hos yngre människor efter förlossning kan vara av direkt hjälp för dem och eventuellt även förebygga återkommande besvär längre fram hos dem. Att utveckla diagnostiska redskap för detta är viktigt. Arbetet är ett pilotprojekt som bör leda till att såväl diagnostik som behandling av PPDS i den regelbundna verksamheten förbättras. Förvaltningen anser att projektet bör stödjas och föreslår bifall till 600 000 kronor.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn och unga.

2.3

490 tkr HSN 0908-0782

Indikatorer för hälsofrämjande förskola - Utveckling av indikatorer för hur förskolepersonals agerande påverkar förutsättningar för att främja bra mat och rörelsevanor (ettårigt projekt 2010)

Sökande: Karolinska Institutet, institutionen för folkhälsovetenskap
Sökta medel: 498 582 kronor för 2010
Förslag att: **Bevilja 490 000 kronor för 2010**

Projektbeskrivning

Syftet med projektet är att utveckla enkla och användbara indikatorer för hur förskolepersonalens agerande påverkar förutsättningarna för att främja bra mat och rörelsevanor hos barn. Indikatorerna kan användas som ett

stöd för förskoleverksamheternas egen verksamhetsredovisning inom folkhälsa och kvalitetsutveckling och som effektmått för förändringsarbetet kring mat och rörelse inom förskoleverksamheten. Målgruppen, förskoleverksamheter med dess personal, observeras genom videoinspelningar som analyseras kvalitativt. Det förväntade resultatet är indikatorer på pedagogernas rollagerande vid måltidssituationen och utevistelsen.

Det saknas idag kunskap om hur förskolepersonalens agerade påverkar förutsättningarna för att främja bra mat- och rörelsevanor. Projektet ger underlag för utvärdering av systematiskt förändringsarbete på arenan förskola.

Förvaltningens synpunkter

Vuxnas beteende påverkar barns förhållningssätt till mat och fysisk aktivitet. Vuxna som arbetar med barn behöver vara medvetna om sin funktion som rollmodeller. Projektet rör ett intressant utvecklingsområde. Förvaltningen bedömer att resultaten från denna studie kommer att kunna vara användbara i framtida preventivt arbete. Det gäller inte minst det fortsatta arbetet med Handlingsprogram övervikt och fetma. Projektet ligger inom anslagets prioriterade områden. Vi föreslår därför bifall till ansökan.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn och unga.

2.4

490 tkr

HSN 0908-0783

Steg 1 - Behovsanalys av ett samtalsbaserat föräldrastöd i form av en bra mat- och rörelselinje

(ettårigt projekt 2010)

Sökande: Karolinska Institutet, institutionen för folkhälsovetenskap

Sökta medel: 498 690 kronor för 2010

Förslag att: **Bevilja 490 000 kronor för 2010**

Projektbeskrivning

Projektet ska utföra en behovsanalys för en tänkt föräldrastödjande telefonrådgivning. Dels undersöks primärvårdens uppfattning om behovet av föräldrastöd, dels undersöks föräldrarnas efterfrågan i resurssvaga och resursstarka områden. Ett slumpmässigt urval av föräldrar intervjuas per telefon. Vårdpersonal vid ett antal vårdcentraler i socioekonomiskt skilda områden ombeds besvara en skriftlig enkät.

I syfte att främja bra mat- och rörelsevanor hos barn och därmed förebygga övervikt och ohälsa avses en föräldrastödjande telefonrådgivning byggas upp. Målet med telefonrådgivningen, en "Bra mat- och rörelselinje", är att genom motiverande samtalsmetodik åstadkomma ett förändrat förhållningssätt hos föräldrar till barnens mat- och rörelsevanor, och i förlängningen faktiska förbättringar av barnens vanor. Den primära målgruppen är

föräldrar till barn i åldern 0-12 år i Stockholms län som upplever ett behov av stöd.

Förvaltningens synpunkter

Projektet syftar till metodutveckling och faktainsamling kring ett angeläget område. Projektplanen är genomarbetad och ligger inom prioriterat område. Resultaten kan bli användbara i framtida preventivt arbete, bland annat i det fortsatta arbetet med Handlingsprogram övervikt och fetma. Förvaltningen föreslår bifall till 490 000 kronor för ett ettårigt projekt. Vi vill understryka att vi därmed inte tagit ställning för det långsiktiga åtagande som en rådgivningslinje skulle innebära.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn och unga.

2.5

309 tkr HSN 0908-0784

Hur vanligt är det att barn går eller cyklar till och från skolan i Stockholms län? En kartläggning baserad på självrapporterad data från sjundeklassare
(ettårigt projekt 2010)

Sökande: Karolinska Institutet, IHCAR
Sökta medel: 308 634 kronor för 2010
Förslag att: **bevilja 309 000 kronor för 2010**

Projektbeskrivning

Projektet syftar till att kartlägga barns rörelsefrihet i Stockholms län. Data från en tidigare genomförd enkät kommer att ligga till grund för att kartlägga sjundeklassares val av transport till skolan och mobilitet i trafiken på helgen, samt belysa eventuella skillnader beroende på kön, typ av skola och bostadsområde, levnadsförhållanden samt upplevelse av otrygghet i närmiljön. En jämförelse görs med data om transport till skolan från den nationella enkäten Skolbarns Hälsovanor, för att bedöma hur Stockholms län förhåller sig till landet som helhet

Barns möjlighet att röra sig fritt i utemiljön har minskat, vilket kan ha negativa konsekvenser både för fysisk aktivitet i vardagslivet och för social och psykologisk utveckling. Att gå eller cykla till skolan, till exempel, anses bidra till bättre hälsa och till att grundlägga en fysiskt aktiv livsstil.

Resultaten kan användas för att främja barns fysiskt aktiva mobilitet till vardags och deras trygghet och säkerhet i närmiljön.

Förvaltningens synpunkter

Studien ligger inom folkhälsoanslagets prioriterade områden. Vi bedömer att resultaten från denna studie kan vara användbara i det framtida preventiva arbetet och kunna bidra till ett tryggare rörelsemönster för barn och

ungdomar och därmed ge utrymme för ökad fysisk vardagsaktivitet. Studien kan också bidra till att ge alla barn och ungdomar i Stockholms län lika goda villkor oavsett vilken typ av område de bor i. Förvaltningen föreslår bifall.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn och unga.

2.6

570 tkr

HSN 0908-0786

Föräldrastöd för goda mat- och rörelsevanor inom skolhälsovården

(flerårsprojekt 2010 – 2011)

Sökande: Karolinska Institutet, institutionen för folkhälsovetenskap

Sökta medel: 572 000 kronor för 2010; 1 082 000 kronor för hela projektperioden

Förslag att: **bevilja 570 000 kronor för 2010**

Projektbeskrivning

Syftet är att utveckla en metod för föräldrastöd för goda mat- och rörelsevanor inom skolhälsovården. Målet är att förbättra barns matvanor, fysiska aktivitet och viktutveckling genom motiverande hälsosamtal med föräldrar inom skolhälsovården och en lärarledd klassrumskomponent. Målgruppen är föräldrar och barn i förskoleklass i resurssvaga områden.

Projektet är ett samarbete med skolhälsovården i Nacka kommun. Det utgår från "Hälsoboken", ett bildrikt, lättläst material om hälsosamma levnadsvanor med evidensbaserade råd till föräldrar. Eleverna får i uppgift att diskutera Hälsoboken med föräldrarna som därefter erbjuds ett hälsosamtal (MI) i förlängning av ordinarie hälsobesök. Uppföljningssamtal sker efter tre månader. Längd och vikt mäts av skolhälsovården vid 6-årsbesök och i årskurs 1. Kontrollkasserna gör enbart ordinarie hälsobesök där Hälsoboken delas ut. Föräldrarna besvarar frågor om levnadsvanor före hälsobesöket och efter 3 månader. Utfallsmått är matvanor, fysisk aktivitet, BMI och föräldrars självförtroende. Fokusgruppintervjuer genomförs med föräldrar och lärare.

Förvaltningens synpunkter

Studien ligger inom Folkhälsoanslagets prioriterade områden. Vi bedömer att resultaten kommer att kunna vara användbara i framtida preventivt arbete, bland annat i det fortsatta arbetet med Handlingsprogrammet mot övervikt och fetma. Förvaltningen föreslår bifall till 570 000 kr.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn och unga.

150 tkr **2.7**
HSN 0909-0790
För ett lättare liv i Sundbyberg
(flerårsprojekt 2010 – 2012)

Sökande: Sundbybergs stad
Sökta medel: 495 000 kronor för 2010; 1 395 000 kronor för hela projektperioden
Förslag att: **bevilja 150 000 kronor för 2010**

Projektbeskrivning

Projektet För ett lättare liv i Sundbyberg består av samverkan mellan kommun, landsting och föreningsliv i Sundbyberg. Målet är att förebygga övervikt och fetma bland barn och unga 0- 18 år i Sundbyberg. Syftet är att arbeta långsiktigt för ett gemensamt tvärsektoriellt samarbete i Sundbybergs stad för att förebygga övervikt och fetma. Projektet ska genom olika metoder och aktiviteter skapa förutsättningar som främjar en god och jämlik hälsa. Det ska genom ökad fysisk aktivitet, goda matvanor och god hälsa skapa en samsyn och samverkan mellan de aktörer som möter våra barn, ungdomar och föräldrar i deras vardag.

Förvaltningens synpunkter

Projektet syftar till att skapa ett tvärsektoriellt samarbete kring övervikt och fetma i befintliga verksamheter och strävar efter en jämlik och jämställd hälsofördelning. Det framgår att projektet är en del av ett redan påbörjat samverkansarbete mellan olika aktörer. Projektet ligger delvis inom anslagets prioriterade områden. Många av de beskrivna verksamheterna är redan igång. Medel söks för aktiviteter, utbildning, informationsinsatser för att ta fram informationsmaterial. Projektet bör kunna utnyttja det informationsmaterial som produceras inom KFA. Informationsinsatser/ utbildning till nyckelgrupper omfattas av folkhälsoanslaget. Förvaltningen föreslår bifall till 150 000 kronor avseende sådana insatser. Övrig information och utbildning torde anses som normal kompetensutveckling i respektive verksamhet.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för psykiatri och missbruk.

2.8
400 tkr HSN 0909-0797
Culturally tailored Tuberculosis awareness programme for immigrants
(flerårsprojekt 2010 – 2012)

Sökande: Karolinska Institutet,
Sökta medel: 826 745 kronor för 2010; 2 818 330 kronor för hela projektperioden
Förslag att: **bevilja 400 000 kronor för 2010**

Projektbeskrivning

Projektet har som mål att minska sjukdomsördan som tuberkulos utgör bland utsatta grupper såsom invandrargrupper, särskilt hos Somalier i Stockholm. Syftet med projektet är att engagera, informera och aktivera den somaliska gruppen för att öka deras förståelse för tuberkulos samt deras deltagande för att minska förekomsten av sjukdomen. Målgruppen är Somalier som bor i Stockholmsområdet, män och kvinnor i alla åldersgrupper. Särskilt fokus kommer att läggas på föreningsledare och inflytelserika nyckelpersoner såsom kvinnliga och manliga religiösa ledare, modersmåls lärare, och lokala journalister. Kommunikationen med gruppen kommer att bygga på deltagande och dialog, då den muntliga traditionen är starkt förankrad hos somalier. Projektet förväntas öka medvetenhet och kunskap om tuberkulos, påverka attityder och beteende samt minska sociala stigma som idag är associerade med sjukdomen.

Förvaltningens synpunkter

Detta är ett angeläget område inom målgruppen som dock är ganska liten i antal. Implikationerna för folkhälsan av verksamheten är begränsade och de är ej heller tillräckligt belagda i ansökan. Frågor som om Tb fall förebyggs i målgruppen eller om nya fall upptäcks genom projektet berörs inte direkt i ansökan. Projektets fokus är på tuberkulos som stigma. Omfattningen av detta som ett folkhälsoproblem är inte känt. Förvaltningen föreslår bifall till ett ettårigt stöd om 400 000 kronor. Stödet avser i första hand kartläggning och fördjupad analys kring dessa frågor. Dessa fakta kan användas som underlag för en ny och mer underbyggd ansökan till nästa år.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för kroniskt sjuka och de stora folksjukdomarna.

2.9
390 tkr HSN 0909-0798
Prevention av läkemedelsrelaterade problem i den äldre befolkningen
(flerårsprojekt 2010 – 2011)

Sökande: Centrum för allmänmedicin
Sökta medel: 390 000 kronor för 2010; 750 000 kronor för hela projektperioden
Förslag att: **bevilja 390 000 kronor för 2010**

Projektbeskrivning

Syftet är att pröva en metod för att förebygga läkemedelsrelaterade problem i den äldre befolkningen. Bedömningsverktyget Safe Medication Assessment (SMA) kommer att användas i samband med hälsosamtal för äldre, vilket idag erbjuds alla 75-åringar i Stockholms län, och utförs av en distrikts-sköterska i hemmet. SMA består av ett antal konkreta observationspunkter och kan användas som underlag för bedömning av säker läkemedelsanvändning. Om interventionen är effektiv kommer andelen äldre personer med läkemedelsrelaterade problem att minska. Om det kan påvisas att interventionen har effekt kan den användas för att minska läkemedelsrelaterade problem i den äldre befolkningen, vilket skulle medföra ökad livskvalitet, mindre vårdbehov och stora samhällsekonomiska vinster.

Förvaltningens synpunkter

Projektet är väl beskrivet, realistiskt och genomarbetat. Det innehåller också en klar uppföljningsplan. Målområdet är angeläget. Förvaltningen föreslår stöd till projektet.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för äldre och multisjuka.

2.10
395 tkr HSN 0909-0816
Enkätundersökning som underlag för miljöhälsorapport för barn i Stockholms läns landsting 2013
(flerårsprojekt 2010 – 2013)

Sökande: Karolinska Institutet, institutet för miljömedicin
Sökta medel: 394 875 kronor för 2010; 3 036 825 kronor för hela projektperioden
Förslag att: **bevilja 395 000 kronor för 2010**

Projektbeskrivning

Studien ska öka kunskapen om miljörelaterad ohälsa hos barn i Stockholms län. Kunskapen se som ett viktigt redskap för beslutsfattare avseende

kopplingen hälsa och miljö utifrån barnens perspektiv. Avsikten är att även följa upp resultatet från 2006 års undersökning av barn i Stockholms län.

Enkäten riktar sig till samma åldersgrupp som den regionala miljöhälsoenkäten 2006, preliminärt till föräldrar och barn som är 8 månader, 4 år, 8 år och 12 år gamla.

Miljöhälsorapporterna, både de nationella men även de regionala för Stockholms län, tas fram vart fjärde år. En viktig del av underlaget är miljöhälsoenkäterna. För Stockholms läns regionala miljöhälsorapporter görs ett tilläggsurval utöver socialstyrelsens urval. Tilläggsurvalet består av cirka 10 000 personer.

Genom att enkäten skickas ut till cirka 11 000 barn i Stockholm kan kartläggningar av miljöexponering och hälsoläget kunna ske och man kommer få information om hur miljöhälsoarbetet bör bedrivas.

Förvaltningens synpunkter

Den kunskap som projektet ska ta fram kan bli ett väsentligt underlag för planering och uppföljning av miljöhälsoarbetet i länet. De återkommande miljöhälsoenkäterna är särskilt lämpade för att följa utvecklingen av hälsoeffekter kopplade till miljön och de bidrar också till att följa tidstrender i den miljörelaterade hälsoutvecklingen. Projektet har särskilt stor betydelse för folkhälsoarbetet eftersom det vänder sig till den känsligaste gruppen i samhället, nämligen barnen. I uppdraget innefattar även att trycka en rapport och aktivt sprida kunskapen genom den. Förvaltningen anser att projektet tillför så mycket att ansökan bör bifallas.

En förutsättning för bifall är dock att Socialstyrelsen genomför sin nationella miljöhälsorapport, vilken den regionala rapporten kan bygga vidare på. Om inte detta kan ske blir kostnaden för framtagning av enkäterna väsentligt högre och bidraget från Folkhälsoanslaget räcker inte för att genomföra den regionala rapporten.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn och unga.

3. Förslag att avslå ansökan

3.1
0 tkr HSN 0803-0426
Implementering av Acceptance and Commitment Therapy (ACT)
för att hjälpa ungdomar med psykiska problem och missbruk
(flerårsprojekt 2008 – 2009. Begär förlängning t.o.m. 2011)

Sökande: Beroendecentrum Stockholm, Maria Ungdom
Sökta medel: 372 000 kronor för 2010; 378 000 kronor för 2011; tidigare beviljat 780 000 kronor
Förslag att: **avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Syftet med projektet är att implementera och skapa förutsättningar för spridning av Acceptance and Commitment Therapy (ACT). Det ska ske genom att färdigställa en manual, utbilda utbildare för ACT, implementera ACT på Maria Ungdom samt att starta ett utbildnings- och handledarnätverk för spridning och vidmakthållande av metoden. ACT är en metod för att hantera stress och främja hälsa med gruppintervention. Målgrupp är ungdom som mår psykiskt dåligt men vars problem inte är tillräckligt allvarliga för att kvalificera till behandling, vare sig inom landsting eller socialtjänst. En vetenskaplig studie av implementeringen vid Maria Ungdom är kopplad till projektet men för den söks annan finansiering.

Sökande menar att landstingsverksamheter har mycket små möjligheter i rådande ekonomiska läge att bära utvecklingskostnader i form av personal. Ett fortsatt stöd under de kommande åren för implementering och spridning av metoden inom olika landstingsverksamheter behövs.

Halvårsrapport 2009

Manualen och gruppleddarutbildning justerats och förbättrats i nära samarbete med gruppleddare. Gruppleddarutbildningen har utökats från totalt 16 timmar till 24 timmar så att det finns tid för handledning i mindre grupper. Den nya reviderade manualen prövas hösten 2009.

Under våren 2009 har det genomförts sex hela utbildningsdagar. Under hösten 2009 kommer 4 av de 6 utbildarna att hålla sina första egna gruppleddarutbildningar.

Den reviderade ACT-manualen pilottestas vid Maria Ungdom hösten 2009. Två gruppinterventioner i ACT - Att hantera stress och främja hälsa har genomförts under våren 2009 på Maria Ungdom. Interventionerna har genomförts med goda resultat för ungdomarna.

Som ett led i att implementera metoden vid Maria Ungdom, kommer två kurser att erbjudas personalen vid Maria ungdom. Intresset är stort. Möten

har genomförts med högsta chefer samt mellanchefer för att informera om metoden och förankra den i reguljär verksamhet.

Förvaltningens synpunkter

Projektet utgår från ett klart identifierat behov. Det är välplanerat och har i stort följt planerna.

Medel har beviljats för två av fyra delar i projektet; utveckling av material och utbildarnätverk. Det beviljades som ett tvåårigt projekt med avslut 2009. Inför 2009 ansöktes om förlängning med två år. Detta bifölls inte utan projektet fick ett totalt slutbidrag för 2009 på 500 000 kronor som stöd till utveckling av material och utbildarnätverk. Förvaltningens motivering var att kostnaden för implementering av metoden borde ingå i reguljär verksamhets- och kompetensutveckling.

Bedömningen från förvaltningen kvarstår; implementeringen är reguljär verksamhetsutveckling som inte innefattas i folkhälsoanslaget. Förvaltningen föreslår att ansökan avslås.

3.2

0 tkr

HSN 0811-1285

NYork Resurs - utvecklingsprogram för föräldrar till överviktiga tonåringar

(ettårigt projekt 2009. Begär förlängning t.o.m. 2011)

Sökande: Barnmedicinska enheten, Södertälje Sjukhus
Sökta medel: 76 000 kronor för 2010; 78 000 kronor för 2011; tidigare beviljat 74 000 kronor
Förslag att: **avslå ansökan**

Projektbeskrivning

NYork terapikolonier för överviktiga tonåringar har sedan 2006 verkat med stöd från folkhälsoanslaget. Resultatet från projektet visar på vikten av stödsystem i vardagen kring varje ungdom. För att stärka den delen av barnens stödsystem erbjuds sedan 2009 ett föräldrautvecklingsprogram som fokuserar på en fördjupad kunskap om identitetsutvecklingen under tonårsfasen och om vilken betydelse samspelet i familjen har för att hjälpa tonåringen mot de mål som satts upp. Utbildningen blir också en mötesplats för föräldrar där de kan dela med sig av egna erfarenheter, lyfta fram egna frågeställningar och få handledning.

Halvårsrapport 2009

Föräldrarna till 12 ungdomar startade utbildningen i juni 2009. Gruppen har träffats vid 4 tillfällen à 2 timmar och det kvarstår ytterligare 4 tillfällen under hösten och vintern. Genomförandet har gått planenligt. 22 föräldrar av 24 möjliga deltog vid första träffen, 17 deltog vid andra träffen, 12 vid tredje och 15 vid den fjärde sammankomsten. Programmet innehåller både

teoretiska avsnitt och mer praktiska där föräldrarna aktivt deltagit i rollspel och övat hur de kan förhålla sig annorlunda till sin tonåring. Föräldrarna har haft stor nytta av varandras erfarenheter. Projektet hoppas att föräldrarna fortsätter ha positiv och stödjande kontakt mellan träffarna.

Förvaltningens synpunkter

Att utveckla föräldrastödet riktat till föräldrar med överviktiga och feta barn är angeläget då familjens levnadsvanor och inflytande har stor betydelse för ungdomar med ohälsosam livsstil. Förvaltningen tror att projektet kan bidra till utvecklingen av evidensbaserade metoder för att förebygga återfall och behandla övervikt och fetma hos unga. Projektet är kopplat till det pågående Terapikolonier för överviktiga barn (HSN 0509-1485) som kommit in med ansökan om förlängning i två år som föreslås avslag. Förvaltningen anser att förlängning av projektet i praktiken skulle innebära övergång till reguljär verksamhet. Det är dock fortfarande osäkert vad som händer med verksamheten. Förvaltningen föreslår att även förlängning av föräldrautvecklingsprogrammet avslås.

3.3

0 tkr

HSN 0908-0772

Användarvänliga verktyg för analys av folkhälsodata. Hur kan de utvecklas?

(ettårigt projekt 2010)

Sökande: Karolinska Institutet, institutionen för folkhälsovetenskap
Sökta medel: 229 000 kronor för 2010
Förslag att: **avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Det finns ett flertal webbaserade verktyg för att enkelt kunna välja och hämta data för egna sammanställningar och analyser inom folkhälsoområdet men dessa används inte i tillräcklig utsträckning. En orsak kan vara att gränssnitten inte upplevs som tillräckligt intuitiva. Projektets syfte är att utveckla gränssnitten mot användarna. Målet är öka användandet av denna typ av hjälpmedel. Målgruppen är folkhälsoplanerare, kommunal- och landstingstjänstemän, politiker m.fl. Utveckling av verktygen sker i samverkan med en lämpligt sammansatt grupp av användare. Fokus ska ligga på att utveckla användandet av kartor och tidsserier i analyserna. Även användandet av audiovisuella hjälpmedel ska prövas. Resultatet förväntas få fler att upptäcka och utnyttja möjligheter att sammanställa och analysera data ur flera perspektiv samtidigt.

Förvaltningens synpunkter

Detta projekt har nära koppling till HSN 0803-0388 Ökad lokal användning av folkhälsodata i Stockholms län. Det bör beläggas för båda projekten att efterfrågan på olika typer av lokala data faktiskt finns och att lokala aktörer inte har möjlighet att ta fram sådana data själva via andra källor. Att

presentera data med kartor etc. är givetvis av intresse men får i förhållande till mycket annat som söker stöd från folkhälsoanslaget anses vara av lägre prioritet. Det kan också övervägas om inte verksamheten i stället bör stödjas via uppdrag till KFA. Mot den bakgrunden föreslås avslag till ansökan.

3.4

0 tkr

HSN 0908-0773

En kommunikationsplattform för ARIA Arbetsinnehållsanalys: psykosociala arbetsförhållanden och hälsa

(flerårsprojekt 2010 – 2012)

Sökande: Karolinska Institutet, institutionen för folkhälsovetenskap
Sökta medel: 1 240 000 kronor för 2010; 2 370 000 kronor för hela projektperioden
Förslag att: **avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Syftet med projektet är att utveckla en bestående interaktiv kommunikationsplattform på webben för erfarenhetsutbyte, kunskapsförmedling och samverkan mellan praktiker, forskare, lärare och studenter inom arbetshälsoområdet utgående från ARIA-metoden. Den är ett verktyg för att beskriva arbetets innehåll, hinder och möjligheter. Verktøget kopplar samman arbetsorganisationens konsekvenser för arbetsförhållanden och anställdas hälsa. ARIA används av företagshälsovården, primärvården, stressrehabiliteringen, HR-konsulter och fristående konsulter.

Mötesplatsen på webben ska bland annat innehålla chattforum för ARIA-nätverket, uppdaterade versioner av användarmanual, FAQ:s, vetenskapliga och populärvetenskapliga publikationer, pågående och avslutade forskningsprojekt, kontaktuppgifter till intresserade företag, information om utbildningar, utbildningsmaterial som till exempel filmade föreläsningar och övningar, studenters projektarbeten (grå litteratur) med mera.

Förvaltningens synpunkter

Vi anser att projektet är vällovt och att syftet är gott men att det inte ligger inom prioriterade områden för folkhälsoanslaget. En webbsida är en kommunikationskanal som kräver ständig uppdatering för att vara trovärdig och aktuell. Det innebär en långsiktig förvaltning som inte kan finansieras genom folkhälsoanslaget. ARIA-metoden har utvecklats inom uppdragen till KFA och eventuell utveckling av en bestående interaktiv kommunikationsplattform bör därför hanteras som ett utvecklingsprojekt inom KFA. Vi föreslår att ansökan avslås.

Projektbeskrivning

Syftet är att kartlägga föräldrars hälsa och livssituation i relation till vilka stödinsatser de tycker sig ha behov av och önskemål om, utifrån frågeställningarna:

- 1) Hur mår föräldrar som befolkningsgrupp?
- 2) Finns undergrupper med sämre hälsa?
- 3) Vilka befintliga stödinsatser har föräldrar behov av?
- 4) Vilka icke tillgängliga stödinsatser har föräldrar önskemål om?

Målgruppen är föräldrar och därigenom indirekt deras barn. En enkätstudie genomförs med cirka 4000 föräldrar. Förslag till och utveckling av eventuella insatser tas fram i samråd med professionella inom länet samt den nationella Föräldrastödsutredningen.

Utgångspunkt är att barns hälsa påverkas av föräldrarnas hälsa, som i relation till det stöd föräldrarna behöver/önskar bör beaktas vid utformandet av insatser. Ensamstående samt icke svenskspråkiga föräldrar är särskilt drabbade. Separationer kan också påverka hela familjens hälsa.

Förvaltningens synpunkter

Detta kan uppfattas som en forskningsstudie med i första hand nationellt intresse och inte på specifik regional nivå. Syftet är otydligt och den praktiska nyttan är oklar. Man vet redan att målgruppen behöver stöd av olika metoder för föräldrastöd. Det vore därför mer angeläget att utvärdera vilka av metoderna som kan vara effektiva för denna målgrupp. Förvaltningen föreslår att ansökan avslås.

3.7

0 tkr

HSN 0908-0780

Utveckling av patientenkät riktad till barn tillsammans med barn
(flerårsprojekt 2010 – 2011)

Sökande: Karolinska Institutet, institutionen för folkhälsovetenskap
Sökta medel: 317 655 kronor för 2010; 547 425 kronor för kronor för hela projektperioden
Förslag att: **avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Det saknas idag kunskap inom landstingen om barns upplevelse av vårdbesöken. Målet med projektet är att utveckla en patientenkät för barn tillsammans med barn. Syftet är att öka kunskapen om barns synpunkter på vården (bemötande, information och delaktighet) och att utveckla kvaliteten i en hälsofrämjande hälso- och sjukvård i ett barnvänligt perspektiv. Målgrupp är personal inom hälso- och sjukvården som möter barn.

Resultatet av tidigare intervjuer används som underlag för att utforma en patientenkät riktad till barn. Enkäten ska omfatta bemötande, information

och delaktighet. Underlaget diskuteras med tre till fyra referensgrupper barn. Enkäten testas på Astrid Lindgrens Barnsjukhus och vuxenavdelning som möter barn. Den ska sedan kunna användas i uppföljningen av verksamhetens mål, och till förbättringsarbete inom hälso- och sjukvården för barnen. Erfarenheterna ska spridas i länet för att ge barn oavsett bakgrund en mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Förvaltningens synpunkter

Bemötande av patienter och anhöriga inom sjukvården är en angelägen fråga som berör alla som arbetar inom vården. Det ligger dock utanför folkhälsoanslagets målområden. Förvaltningen föreslår att projektet inte ges medel ur folkhälsoanslaget.

3.8

0 tkr

HSN 0908-0781

**Nytt genusperspektiv på tobaksprevention i skolan;
metodutveckling av "Unplugged"**
(flerårsprojekt 2010 – 2011)

Sökande: Karolinska Institutet, institutionen för folkhälsovetenskap
Sökta medel: 790 533 kronor för 2010; 1 298 447 kronor för hela projektperioden

Förslag att: **avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Syftet är att förbättra effektiviteten av det förebyggande programmet Unplugged på skolelevers tobaksbruk. Projektet ska pilottesta ett nytt häfte med information om tobak och interaktiva övningar i några klasser i årskurs 6 och 7. Utvärdering görs med separata fokusgrupper med flickor och pojkar i olika åldrar. Det reviderade materialet ska ta upp för ungdomar viktig information och ge möjlighet att anpassa övningar till ålder och kön. Häftet integreras i den internationella upplagan av programmet, som sprids på EU-nivå.

Unplugged utvecklades i internationellt samarbete och med stöd ur folkhälsoanslaget. Utvärderingen (EU-DAP projektet) visade svagare resultat på cigarettbruk än på alkohol- eller narkotikabruk, samt att könsskillnader och ändrade tobaksvanor bland unga bör beaktas.

Förvaltningens synpunkter

Projektet ingår i sin helhet i uppdraget till Karolinska Institutets folkhälsoakademi. Förvaltningen föreslår därför att ansökan avslås.

0 tkr **3.9**
HSN 0909-0791
Offensiv folkhälsa i Farsta-området
(flerårsprojekt 2010 – 2012)

Sökande: Farsta föreningsråd
Sökta medel: 345 000 kronor för 2010; 1 445 000 kronor för hela projektperioden
Förslag att: **avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Farsta föreningsråd har 75 föreningar i Farsta-området som medlemmar. Föreningsrådet har konstaterat att det finns ett intresse för bättre folkhälsa, och att det finns behov av bättre folkhälsa. Farstaområdet ligger tredje sämst till i alla variabler i Folkhälsorapporten.

Projektet har startat med ett antal seminarier med många intressanta och inspirerande diskussioner. Farsta föreningsråds styrelse anser att det är viktigt att satsa på ett fortsatt arbete tillsammans med medlemsföreningarna, detaljhandeln, Farsta Stadsdelsnämnd och förvaltning (förskolor, skolor, fritidsverksamheten), Stockholms läns landsting (bl.a. har verksamhetschefen Carema Farsta visat stort intresse).

Förvaltningens synpunkter

Lokala insatser och samverkan är viktiga förutsättningar i framgångsrikt folkhälsoarbete. Projektet kan ha förutsättningar att nå ut till befolkningen i Farsta. Idéer har inventerats och engagemang finns. Insatsen handlar dock om implementering och information till allmänheten och är inte metodutvecklande eller kunskapsgenererande. Projektet omfattas därför inte av prioriterade områden för folkhälsoanslaget. Ansökan är också ofullständig; projektbeskrivningen saknar tydlig idé och mål och metod. Förvaltningen föreslår avslag.

0 tkr **3.10**
HSN 0909-0792
Klamydiaförekomst i Stockholms län - samband med socioekonomisk position och sexuell tillfredsställelse
(ettårigt projekt 2010)

Sökande: Lafa
Sökta medel: 350 000 kronor för 2010
Förslag att: **avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Syftet är att få ökad förståelse och kunskap om klamydia och dess förekomst bland olika grupper samt få ökad kunskap om relationen mellan sexuell tillfredsställelse och förekomsten av STI. Utifrån detta ska projektet

reflektera över alternativa etiska principer i hälsoekonomisk utvärdering av prevention av klamydia och andra STI, och på detta sätt belysa behovet av tydlighet vid användandet av olika hälsoekonomiska värdegrunder och metoder.

Projektet innefattar analys av klamydiaförekomsten i Stockholms län samt kartläggning av sambanden mellan socioekonomisk position, livsstilsfaktorer, sexuell tillfredsställelse, och klamydiainfektion. Skillnader i ohälsa som finns mellan olika grupper i länet samt mellan könen ska belysas. Detta bidrar till både kostnadseffektiv och jämlikhetsorienterad STI-prevention genom att interventioner och samhällsinsatser kan riktas mot riskgrupper och på så sätt kunna öka testning och hitta samt behandla fler fall.

Målgruppen är unga vuxna mellan 18-29 år, vilka också är den grupp som har högst prevalens av klamydia.

Förvaltningens synpunkter

De konkreta implikationerna för den regelbundna verksamheten för kontroll av klamydia är ej tillräckligt tydliga i ansökan och bedöms inte vägas tillräckligt tungt för att motivera stöd utifrån folkhälsoanslagets prioriteringar. Förvaltningen föreslår avslag.

3.11

0 tkr

HSN 0909-0793

Massage och helande händer - ett sätt att förbättra den psykiska hälsan bland arbetslösa unga vuxna?

(flerårsprojekt 2010 – 2012)

Sökande: Karolinska Institutets folkhälsoakademi, avdelningen för interventions- och implementeringsforskning,

Sökta medel: 210 367 kronor för 2010; 1 233 496 kronor för hela projektperioden

Förslag att: **avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Projektet ska undersöka om arbetslösa unga vuxna kan få en förbättrad psykisk hälsa genom att få behandling bestående av massage alternativt massage i kombination med healing samt att ta reda på relationen mellan deras psykiska och fysiska hälsa samt ev. friskfaktorer. Målgrupp är unga vuxna mellan 20-30 år som uppger sig ha lättare psykisk ohälsa och som har varit arbetslösa i minst 6 månader.

Information om projektet kommer att finnas vid Arbetsförmedlingen. Behandlingen ska ges av två olika behandlare till 48 personer under en tioveckorsperiod och vara kostnadsfri. En väntelistgrupp kommer fungera som kontrollgrupp. Effekterna av interventionen ska mätas med olika

frågeformulär (livskvalitet, psykisk och fysisk hälsa, KASAM) före och efter behandlingen samt med intervjuer.

Förvaltningens synpunkter

Enligt riktlinjer för folkhälsoanslaget utgår inte bidrag för behandlande verksamhet. Det finns redan forskning som visar att massage och andra taktila metoder ger effekt på stress och vi anser att det inte bör vara skillnad om man är arbetslös. Det är dessutom angeläget att metoder som används i projektet, exempelvis healing, har prövats utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt innan de används. Vi föreslår avslag på ansökan.

3.12

0 tkr

HSN 0909-0794

Implementering av ACT i skolan, ett primärpreventivt program mot stress, för hälsa

(flerårsprojekt 2010 – 2012)

Sökande: Stockholms stad, Skolhälsan
Sökta medel: 995 000 kronor för 2010; 2 990 000 kronor för hela projektperioden
Förslag att: **avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Syftet med projektet är att främja hälsa och minska stressen hos ungdomar i Stockholms stads skolor samt att utföra, sprida och följa upp Acceptance and Commitment Therapy (ACT). I detta ingår utbildning av utförare, som kan vara såväl elevhälsopersonal, som lärare, samt att utbilda egna utbildare. Erfarenheterna av ACT som stresshanteringsmetod för skolungdomar är idag goda. Metoden är i Sverige utprovad för gymnasieungdomar både för hela klasser och i kliniska grupper. Sökande önskar fortsätta implementeringen på högstadienivå, i första hand för hela klasser. Utvärdering med validerade och utprovade metoder planeras. I förlängningen kan fysiologiska parametrar ingå som mätmetod.

Om möjligt kommer implementeringen av metoden att prioriteras i socioekonomiskt svaga områden för att därefter spridas till så många skolor som möjligt på högstadium och gymnasium i Stockholms stad.

På sikt ska den primärpreventiva interventionen kompletteras med sekundärpreventiva insatser i samverkan med lokala nätverk med primärvård, BUMM, ungdomsmottagning, socialtjänst och BUP.

Förvaltningens synpunkter

Projektet utgår från ett klart identifierat behov med en angelägen målgrupp. Implementering innefattas dock inte i folkhälsoanslaget utan bör ingå i reguljär verksamhets- och kompetensutveckling. Utvärdering är inte

närmare beskriven i ansökan och kan inte motivera bidrag. Förvaltningen föreslår avslag till ansökan.

0 tkr **3.13**
HSN 0909-0795
Övervikt och fetma - ett tvärprofessionellt helhetsperspektiv i
närsjukvården och friskvården
(flerårsprojekt 2010 – 2011)

Sökande: FYSSforum Stockholm AB
Sökta medel: 980 000 kronor för 2010; 1 936 000 kronor för hela projektperioden
Förslag att: **Avslå ansökan för 2010**

Projektbeskrivning

Syftet är att utveckla och implementera en arbetsmodell med tvärprofessionell kompetens kring patienter med övervikt och fetma i närsjukvård och friskvård med utgångspunkt från "Handlingsprogram övervikt och fetma". Revision av handlingsprogrammet har påvisat behovet av åtgärder och metodutveckling hos olika vårdgivare. Vårdkedjan och ansvarsfördelningen mellan vårdgivare på olika nivåer är otydlig.

Målgrupp är patienter med övervikt och fetma. De ska ges behandling enligt ett helhetskoncept innehållande medicinsk vård, sjukgymnastik, kostrådgivning, fysisk aktivitet, stöd vid livsstilsförändring och stresshantering. Utveckling av tvärprofessionell samverkan är central. Metoden ska efter projektslut vara integrerad i den ordinarie verksamheten och även kunna spridas till andra vårdgivare och geografiska områden.

Förvaltningens synpunkter

Att utveckla en arbetsmodell med tvärprofessionell kompetens kring patienter med övervikt och fetma i närsjukvård och friskvård är i linje med "Handlingsprogram övervikt och fetma". Projektet syftar också till att utveckla samverkan i vårdkedjan, vilket med största sannolikhet är en framgångsfaktor för behandling av övervikt och fetma. Ansökan avser dock en typ av hälsofrämjande och behandlande insatser som skall utgöra en del av bland annat husläkarverksamhetens basuppdrag. Förvaltningen föreslår att ansökan avslås.

0 tkr **3.14**
HSN 0909-0799
Förebygga livsstilsrelaterade komplikationer som kan uppstå i
samband med graviditet genom ett tvärprofessionellt samarbete
mellan barnmorska och sjukgymnast
(flerårsprojekt 2010 – 2011)

Sökande: BB-Stockholm

Sökta medel: 38 000 kronor för 2010; 73 000 kronor för hela projektperioden
Förslag att: **avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Syftet är att förebygga livsstilsrelaterade komplikationer som kan uppstå i samband med graviditet genom ett tvärprofessionellt samarbete mellan barnmorska och sjukgymnast. Projektet ska förmedla kunskap om livsstilsfrågor med målet att motivera den gravida kvinnan och hennes partner till en hälsosam livsstil för att förebygga komplikationer som kan uppstå under graviditet. Fem grupper kommer att följas. Fokusgruppintervjuer genomförs tre månader efter förlossningen för att få en djupare förståelse för deltagarnas upplevelser av hälsosamtalen.

Förvaltningens synpunkter

Projektet vänder sig till en angelägen målgrupp, yngre kvinnor. Sökande har identifierat en viktig framgångsfaktor nämligen tvärsektorieell samverkan. Ansökan ger dock inget underlag för att projektet ska kunna beskrivas som metodutveckling. Förvaltningen bedömer att insatsen är reguljär verksamhets-/metodutveckling som inte omfattas av folkhälsoanslaget. Vi föreslår därför att ansökan avslås.

0 tkr **3.15**
HSN 0909-0800
Stärkta resurser och Arbetslivsinriktad rehabilitering - för hälsa, livskvalitet och etablering hos nyanlända irakier
(flerårsprojekt 2010 – 2011)

Sökande: Falk & Co Konsult AB
Sökta medel: 758 170 kronor för 2010; 1 363 170 kronor för hela projektperioden
Förslag att: **avslå ansökan**

Projektbeskrivning

I projektet analyseras och jämförs forskningsdata från två projekt gällande nyanlända irakier - med folkhälsoperspektiv och i hälsofrämjande syfte:
1) Projektet "Stärkta resurser" gäller irakier som anlänt till Sverige efter år 2003 och deltagarna rekryterats via flyktingmottagningar och SFI.
2) Projektet New Start gäller svårt traumatiserade irakier vilka anlänt till Sverige åren 1994-98. I New Start ingick metodutveckling i ett åtgärdsprogram, och uppföljande psykologisk forskning gällande hälsa och en rad hälsorelaterade variabler i anslutning till detta. En samhälls-ekonomisk utvärdering skall göras.

I båda projekten kartläggs – och resultaten gällande dem som anlänt under de olika tidsperioder jämförs avseende - fysiskt och psykiskt hälsotillstånd – t.ex. traumareaktioner (PTSD, dissociation), psykosomatik, depression,

ångestsyndrom, upplevd livskvalitet, samt om och hur hälsotillståndet är relaterat till förekomst av traumatiska livshändelser, personens coping-strategier, sociala stöd, ackulturation, och en rad övriga risk- och skyddsfaktorer.

Förvaltningens synpunkter

Bidrag söks för att sammanställa data och analyser från projekt för en vetenskaplig publikation, som ingår som delar i en doktorsavhandling. Det framkommer inte om planer funnits på att implementera metoden som prövades i ett av projekten och som består av ett samarbete mellan olika aktörer kring traumatiska flyktingar för att de snabbare skulle komma ut i arbete, praktik m.m.. Förvaltningen bedömer att projektet inte ligger inom prioriterat område och föreslår att ansökan avslås.

3.16

0 tkr

HSN 0909-0809

Samtalsstöd för unga och unga vuxna med sexuell ohälsa
(flerårsprojekt 2010 – 2012)

Sökande: RFSU

Sökta medel: 479 000 kronor för 2010; 2 049 000 kronor för hela projektperioden

Förslag att: **avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Det övergripande målet för detta projekt är en ökad tillgänglighet för samtalsstöd för målgruppen unga och unga vuxna med sexuell och psykosocial problematik. Detta utförs genom att erbjuda och tillhandahålla samtalsstöd 4 timmar/vecka av två sjuksköterskor/barnmorskor med gedigen samtalsfarehet. Projektet syftar till att utveckla en samtalsmodell baserad på motiverande samtalsmetodik vad gäller sexuell hälsa och ohälsa, utveckla en checklista/instrument för att identifiera vilka faktorer som ligger bakom problemen samt att utvärdera processen och effekten av samtalsstödet (med hjälp av enkät och intervjuer).

RFSU noterar ett ökat behov av samtalsstöd för unga och unga vuxna i gapet mellan den ordinarie rådgivningen och de längre psykoterapier som erbjuds. Man avser därför att utöka verksamheten inför år 2011-2012 med ytterligare 2 sjuksköterskor/barnmorskor. Resultaten av projektet ska spridas inom RFSU och även till ungdomsmottagningar. Projektaktiviteterna planeras att ingå i den ordinarie verksamheten efter projektets slut (3 år).

Förvaltningens synpunkter

Under 2009 - 2010 pågår en stor satsning inom SLL med att erbjuda utbildning kring MI-metoden för personal på ungdomsmottagningar, inklusive RFSU-kliniken. En manual som specifikt riktar sig till ungdomsmottagningarna och andra mottagningar som möter ungdomar och unga

vuxna är under framtagande. Dessa insatser torde i stor utsträckning kunna täcka det behov projektet avser fylla. Förvaltningen föreslår avslag.

0 tkr

3.17

HSN 0909-0810

NYork LIFE - terapikolonier för ungdomar med Lindrigt Intellektuellt Funktionshinder och övervikt. En väg mot en hälsosammare livsstil

(flerårsprojekt 2010 – 2015)

Sökande: Terapikolonier AB

Sökta medel: 796 500 kronor för 2010; 4 793 000 kronor för hela projektperioden

Förslag att: **avslå ansökan**

Projektbeskrivning

NYork LIFE - terapikolonier för ungdomar med Lindrigt Intellektuellt Funktionshinder och övervikt vänder sig till flickor och pojkar i åldern 16-19 år som redan har utvecklat metabola risk-faktorer. Projektet omfattar tre grupper om 14 ungdomar. Varje grupp pågår i två år och hela projektet sträcker sig över sex år. Syftet är dels att ur ett helhetsperspektiv utbilda och stödja barn/ungdomar med IF till livsstilsförändringar kring kost, motion och sömn, dels att skapa goda förutsättningar för självutveckling.

Projektet vänder sig framförallt till barn för vilka det offentliga utbudet av behandling inte uppnår uppsatta mål. En kompetens, att arbeta med överviktiga ungdomar med IF, behöver utvecklas och spridas till dem som möter dem och som har behandlingsansvar för denna målgrupps övervikt. Verksamheten ska kunna erbjuda hjälp/stöd som ett viktigt komplement till andras verksamhet. Projektet är en utveckling av "NYork - terapikolonier för överviktiga barn" som har funnits sedan 2006 och har uppvisat goda resultat (se ovan HSN 0509-1485). NYork har haft stöd från folkhälsoanslaget.

Projektet är ett samarbete med Rikscentrum barnfetma, Karolinska universitetssjukhuset i Huddinge.

Förvaltningens synpunkter

Projektet ligger inom prioriterade områden och är angeläget. Projektet kan ses som ett komplement till övrig behandling och skulle kunna betraktas som en del i behandlingen eftersom data registreras i BORIS. Tyvärr saknas helt idéer om framtida finansiering, vidmakthållande och vidare tillämpning. Detta innebär att projektet till sin karaktär är en punktinsats riktad till de barn och föräldrar som råkar befinna sig i denna situation just nu. Det är alltså tveksamt om detta överhuvudtaget är att betrakta som ett projekt utan det bör istället ses som finansiering av en reguljär verksamhet. Med denna motivering föreslås avslag till ansökan.

0 tkr
3.18

HSN 0909-0814

Försök att med riktat stöd till högriskfamiljer minska tidig utveckling av barnfetma, en randomiserad kontrollerad studie (flerårsprojekt 2010 – 2014)

Sökande: Karolinska Institutet

Sökta medel: 1 615 500 kronor för 2010; 8 077 500 kronor för hela projektperioden

Förslag att: **avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Syftet är att minska den sociala ojämlikheten och minska förekomsten av fetma bland yngre barn i länet genom att utveckla och utvärdera en metod för riktad prevention till högriskfamiljer. Barnfetma leder till risk för ökad sjuklighet och förtidig död. Vi har aldrig tidigare haft en så stor andel barn med övervikt lider fetma. Andelen fyraåringar med fetma är fyra gånger högre i socialt mindre gynnade områden än i höginkomstområden.

Projektet ska utvärdera om det med tidigt insatt riktat stöd till högriskfamiljer går att minska utveckling av fetma och övervikt fram till sex års ålder. Målgruppen är föräldrar med övervikt och fetma. Dessa löper tio gånger högre risk än normalviktiga att få barn med snabb utveckling av övervikt. Föräldrar med övervikt/fetma med barn som är sju månader identifieras på BVC. Familjerna får stöd av en coach som med motiverande samtal inriktade på sömn, kost och fysisk aktivitet ska hjälpa familjerna till ett hälsosamt liv. Samtalen äger rum minst två gånger per år under de två första interventionsåren. Utvärdering görs vid fyra och sex års ålder. Randomiserade kontroller får vanligt stöd. Förhoppningen är att kunna minska övervikt och fetma vid sex års ålder med 40 procent.

Medel söks till stöd för samordnare med BVC och för coacher som ska förmedla interventionen och också ansvara för praktisk dokumentation avseende en framtida manual för spridning av erhållen kunskap. Coacherna ska vara sjuksköterskor/dietister/sjukgymnaster/hälsopedagoger.

Förvaltningens synpunkter

Ett angeläget projekt, men stort och resurskrävande. Det framgår inte hur de socioekonomiska aspekterna beaktas eller hur denna typ av insats skulle kunna infogas i BVC:s arbete. Barnhälsovården inom SLL arbetar redan efter ett strukturerat program om matvanor och fysisk aktivitet och har även uppdraget att notera föräldrars vikt i barnets journal. BVC är också den verksamhet i primärvården som enligt beställarrevision bäst implementerat Handlingsprogram övervikt och fetma 2004. Förutsättningar borde finnas att med befintliga metoder kunna nå projektets målgrupp med relevant stöd.

Projektet PRIMROSE (se ovan HSN 0803-0377) som pågår på ett antal barnavårdscentraler i SLL arbetar generellt, dvs. mot alla föräldrar. Den här aktuella ansökan har ett annat och tydligt högriskperspektiv genom ansatsen att utgå från föräldrar med fetma. Ur ett rent folkhälsoperspektiv kan denna inriktning ifrågasättas. Frågan är också om BVC har utrymme för flera parallella projekt av denna karaktär. Från PRIMROSE rapporteras svårigheter med rekrytering av deltagande BVC.

Förvaltningen anser att detta väsentligen är ett forskningsprojekt av nationellt intresse som bör finansieras av forskningsmedel. I redovisad budget skulle folkhälsoanslaget bli huvudfinansiär i förhållande till redan beviljade medel från andra finansiärer. Vi förutser även ett ansevärt ekonomiskt åtagande vid ett eventuellt införande av metoden. Mot denna bakgrund anser vi det inte motiverat att bifalla ansökan.

3.19

0 tkr

HSN 0909-0822

Är databaserad terapi en effektiv behandling för ungdomar med traumatisk bakgrund? kognitiv terapi med ny teknik för unga (flerårsprojekt 2010 – 2013)

Sökande: Karolinska Institutet, institutionen för folkhälsovetenskap

Sökta medel: 472 500 kronor för 2010; 1 147 500 kronor för hela projektperioden

Förslag att: **avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Projektet ska utveckla en kognitiv, internetbaserad terapi för prevention och behandling av traumarelaterad psykisk sjuklighet hos unga. Syftet är att begränsa utvecklingen av traumarelaterad psykisk sjuklighet. Målgrupp är unga människor i åldern 16–24 år som utsatts för livshotande eller annars extrema händelser.

Traumatiska händelser är en riskfaktor för psykisk ohälsa. Utvecklingen av psykopatologi kan förhindras genom bearbetande samtal. För unga är sannolikheten för traumaexponering hög. Trauma och dess följder förbises i vården. För många unga är Internet en naturligare kommunikationsform än terapisaftal på en psykiatrisk klinik.

Projektet ska skapa en websida med fyra funktioner:

1. Information till allmänheten om trauma.
2. Möjligheten att söka personlig hjälp som deltagare.
3. Ger stöd till terapeuter som utbildats i metoden.
4. Ger upphov till en databas genom deltagarnas enkätsvar och brev.

Förvaltningens synpunkter

Projektet ter sig intressant men är otydligt beskrivet och det finns en del frågor som inte har kunnat besvaras. Kognitiv, internetbaserad terapi för prevention och behandling av traumarelaterad psykisk sjuklighet ser redan ut att finnas på Internet som en behandlingsmetod, även inom SLL:s verksamhetsområde, och det finns därför skäl att sökanden gör en noggrann nulägesanalys innan ställning kan tas om bidrag. Om intresset att ansöka om bidrag kvarstår kan sökanden återkomma till nästa år med en ny ansökan med en nulägesbeskrivning som visar på vilka befintliga metoder som finns och varför sökanden har valt just den metod som presenteras i projektplanen. Vi föreslår att ansökan avslås.

Ansökningar till Folkhälsoanslaget 2010. Sammanställning av förslag till fördelning av medel och programberedningarnas ansvar för uppföljning

Dnr	Titel	Organisation	Förslag tilldelning tkr	PB 1 äldre mm	PB 2 kroniskt sjuka mm	PB 3 psykiatri mm	PB 4 barn & unga
1. Förslag till bifall pågående projekt							
1.1.	HSN 0509-1485	Terapikolonier för överviktiga barn	Barnmedicinska enheten Södertälje sjukhus	99			x
1.2.	HSN 0802-0332	Sprida kunskap och metoder om möjligheter till att främja äldres hälsa	Karolinska Folkhälsoakademien	300	x		
1.3.	HSN 0802-0339	Hälsa för alla - bra mat- och rörelsevanor i gruppboenden	Karolinska Institutet	920		x	
1.4.	HSN 0803-0349	Hälsosamtal och psykosocial hälsokurs för asylsökande och nyanlända flyktingar - metodutveckling och implementering med primärpreventiv/hälsofrämjande e-insats	Karolinska Institutet	630		x	
1.5.	HSN 0803-0356	En lättare framtid	Tiohundraförvaltningen	100		x	
1.6.	HSN 0803-0377	Primärprevention av barnfetma genom föräldrarsamtal på barnvårdscentral om goda matvanor och fysisk aktivitet	Karolinska Institutet	900			x
1.7.	HSN 0803-0387	Aktion livräddning. Självordsförebyggande intervention inom psykiatri	Psykiatri Södra Stockholm	160		x	
1.8.	HSN 0803-0388	Ökad lokal användning av folkhälsodata i Stockholms län	Karolinska Institutet	175		x	
1.9.	HSN 0803-0413	Förändringsarbete i överskuldsatta barnfamiljer. Projekttitel: Vägar ur skuldfällan	Värmdö kommun	100		x	
1.10.	HSN 0803-0429	Livsstilmottagning – en ny modell för ett effektivare livsstilsarbete?	Karolinska Universitets-sjukhuset	514	x		
1.11.	HSN 0810-1229	Psykisk ohälsa bland unga - får de hjälp inom vården?	Karolinska Institutet	248		x	
1.12.	HSN 0810-1231	Aktion Livräddning steg 2. Implementering av Socialstyrelsens riktlinjer för vård av deprimerade patienter	Psykiatri Södra Stockholm	0		x	
1.13.	HSN 0810-1247	Sårbarhet för självmord hos personer med långvarig psykos	NASP och Psykiatri Södra Stockholm	421		x	
1.14.	HSN 0811-1250	Mat, rörelse och självkänsla - förebyggande av viktrelaterade hälsoproblem med skolan i centrum (Österåker projektet)	Karolinska Institutet	800			x
1.15.	HSN 0811-1270	De glömda barnen i Stockholms län	Stockholms Läns Nykterhetsförbund	200			x

	Dnr	Titel	Organisation	Förslag tilldelning tkr	PB 1 äldre mm	PB 2 kroniskt sjuka mm	PB 3 psykiatri mm	PB 4 barn & unga
1.16.	HSN 0811-1276	Hälsofrämjande skola för alla - en modell för att integrera stresshantering på skolans arena	Farsta gymnasium	500				x
1.17.	HSN 0811-1286	Ledningssystem för folkhälsa och kvalitet	Nynäshamns kommun	0			x	
1.18.	HSN 0811-1298	Miljö och livsstil under barn- och tidiga ungdomsår i relation till folksjukdomar vid 16 års ålder – BAMSE	Sachsska Barnsjukhuset, Södersjukhuset	500				x
2. Förslag till bifall nya projekt								
2.1.	HSN 0908-0771	Metod för individuell utredning och kortare intervention vid nydebuterad och arbetsrelaterad psykisk ohälsa	Karolinska Institutet	660			x	
2.2.	HSN 0908-0778	Depression i samband med förlösning - jämlik vidareimplementering	Karolinska Institutet	600				x
2.3.	HSN 0908-0782	Indikatorer för hälsofrämjande förskola - Utveckling av indikatorer för hur förskolepersonals agerande påverkar förutsättningar för att främja bra mat och rörelsevanor	Karolinska Institutet	490				x
2.4.	HSN 0908-0783	Steg 1- Behovsanalys av ett samtalsbaserat föräldrastöd i form av en bra mat- och rörelselinje	Karolinska Institutet	490				x
2.5.	HSN 0908-0784	Hur vanligt är det att barn går eller cyklar till och från skolan i Stockholms län? En kartläggning baserad på självrapporterad data från sjunde klassare	Karolinska Institutet	309				x
2.6.	HSN 0908-0786	Föräldrastöd för goda mat- och rörelsevanor inom skolhälsovården	Karolinska Institutet	570				x
2.7.	HSN 0909-0790	För ett lättare liv i Sundbyberg	Sundbybergs stad	150			x	
2.8.	HSN 0909-0797	Culturally tailored Tuberculosis awareness programme for immigrants	Karolinska Institutet	400		x		
2.9.	HSN 0909-0798	Prevention av läkemedelsrelaterade problem i den äldre befolkningen	Centrum för Allmänmedicin	390	x			
2.10.	HSN 0909-0816	Enkätundersökning som underlag för miljöhälsorapport för barn i Stockholms läns landsting 2013	Karolinska Institutet	395				x

3. Förslag till avslag

	Dnr	Titel	Organisation
3.1	HSN 0803-0426	Implementering av Acceptance and Commitment Therapy (ACT) för att hjälpa ungdomar med psykiska problem och missbruk	Maria Ungdom
3.2	HSN 0811-1285	NYork Resurs - utvecklingsprogram för föräldrar till överviktiga tonåringar	Barnmedicinska enheten, Södertälje Sjukhus
3.3	HSN 0908-0772	Användarvänliga verktyg för analys av folkhälsodata. Hur kan de utvecklas?	Karolinska institutet
3.4	HSN 0908-0773	En kommunikationsplattform för ARIA Arbetsinnehållsanalys: psykosociala arbetsförhållanden och hälsa	Karolinska Institutet
3.5	HSN 0908-0777	Familjeintervention för ökad fysisk aktivitet hos inaktiva barn	Karolinska Institutet
3.6	HSN 0908-0779	Föräldrars hälsa och livssituation relaterat till behov och önskemål om stödinsatser	Karolinska Institutet
3.7	HSN 0908-0780	Utveckling av patientenkät riktad till barn tillsammans med barn	Karolinska Institutet
3.8	HSN 0908-0781	Nytt genusperspektiv på tobaksprevention i skolan; metodutveckling av "Unplugged"	Karolinska Institutet
3.9	HSN 0909-0791	Offensiv folkhälsa i Farsta-området	Föreningsrådet Farsta
3.10	HSN 0909-0792	Klamydiaförekomst i Stockholms län - samband med socioekonomisk position och sexuell tillfredsställelse	Lafa
3.11	HSN 0909-0793	Massage och helande händer - ett sätt att förbättra den psykiska hälsan bland arbetslösa unga vuxna?	Karolinska Institutets folkhälsoakademi
3.12	HSN 0909-0794	Implementering av ACT i skolan, ett primärpreventivt program mot stress, för hälsa	Stockholms stad, skolhälsan
3.13	HSN 0909-0795	Övervikt och fetma - ett tvärprofessionellt helhetsperspektiv i närsjukvården och friskvården	FYSSforum Stockholm AB
3.14	HSN 0909-0799	Förebygga livsstilsrelaterade komplikationer som kan uppstå i samband med graviditet genom ett tvärprofessionellt samarbete mellan barnmorska och sjukgymnast	BB-Stockholm
3.15	HSN 0909-0800	Stärkta resurser och Arbetslivsinriktad rehabilitering - för hälsa, livskvalitet och etablering hos nyanlända irakier	Falk & Co Konsult AB
3.16	HSN 0909-0809	Samtalsstöd för unga och unga vuxna med sexuell ohälsa	RFSU
3.17	HSN 0909-0810	NYork LIFE - terapikolonier för ungdomar med Lindrigt Intellektuellt Funktionshinder och övervikt. En väg mot en hälsosammare livsstil	Terapikolonier AB
3.18	HSN 0909-0814	Försök att med riktat stöd till högriskfamiljer minska tidig utveckling av barnfetma, en randomiserad kontrollerad studie	Karolinska Institutet
3.19	HSN 0909-0822	Är databaserad terapi en effektiv behandling för ungdomar med traumatisk bakgrund? kognitiv terapi med ny teknik för unga	Karolinska Institutet